

MEB EĞİTİM KURUMLARINA YÖNETİCİ SEÇME SINAVI

EKYS DENEME-8

AYRINTILI ÇÖZÜMLER

80 SORU | 5 SEÇENEK | 150 DAKİKA

Resmî simülasyon: 150 dakika
Hızlandırılmış uygulama: 120 dakika

2019-2026 resmî EKYS kitapçıklarının soru yaklaşımı incelenerek
tamamı yeni bağlam, veri ve seçeneklerle hazırlanmıştır.

YAYIN NOTU: Mevzuat soruları kullanım öncesinde güncel resmî metinlerle son kez kontrol edilmelidir.

ÇÖZÜM DOSYASI KULLANIMI

- Her soruda doğru cevap gerekçesi, beş seçeneğin analizi, kritik tuzak, kaynak dayanağı, zorluk ve önerilen süre verilmiştir.
- Önce yanlış ve boş sorularınızı inceleyiniz; ardından aynı konu başlığındaki benzer yanılgıları not ediniz.
- Mevzuat maddeleri yayımdan önce güncel Resmî Gazete ve Mevzuat Bilgi Sistemi metinleriyle yeniden karşılaştırılmalıdır.

Bölüm	Soru aralığı	Soru	Oran
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli	1-24	24	%30
Genel Kültür	25-40	16	%20
Mevzuat	41-56	16	%20
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	57-68	12	%15
Eğitim Bilimleri	69-80	12	%15

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

SORULAR 1-24 | 24 SORU

1. SORU | DOĞRU CEVAP: A

Program bileşenleri arasında işlevsel uyum | Zor | Değerlendirme | 118 sn

Soru özeti: Bir öğretmen “yerel hava kalitesini değerlendirme” teması için; - öğrencilerin iki ölçüm istasyonunun verilerini karşılaştırarak gerekçeli sonuca ulaşmasını öğrenme çıktısı, - partikül madde ve hava kirliliği kavramlarını içerik çerçevesi, - sensör verilerini inceleyip öneri geliştirmeyi öğrenme-öğretme yaşantısı, - ölçütleri önceden açıklanmış raporu öğrenme kanıtı olarak belirlemiştir. Bu tasarımın Türkiye Yüzyılı Maarif ...

Çözüm: Program bileşenleri işlevsel bir bütün oluşturduğunda öğrenme çıktısında beklenen performans, bu performansı besleyen içerik ve yaşantılar ile performansı görünür kılan kanıt birbirini destekler. Senaryoda dört bileşen de veri karşılaştırma ve gerekçeli sonuç üretme etrafında hizalanmıştır.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Program bileşenleri işlevsel bir bütün oluşturduğunda öğrenme çıktısında beklenen performans, bu performansı besleyen içerik ve yaşantılar ile performansı görünür kılan kanıt birbirini destekler. Senaryoda dört bileşen de veri karşılaştırma ve gerekçeli sonuç üretme etrafında hizalanmıştır.
- B) “Öğretmenin bütün sınıflara aynı süreyi vermesi” doğru değildir. Diğer seçenekler tasarımın ikincil özelliklerini anlatır; bileşenler arası uyumu açıklamaz.
- C) “İçerik kavramlarının sayıca fazla olması” doğru değildir. Diğer seçenekler tasarımın ikincil özelliklerini anlatır; bileşenler arası uyumu açıklamaz.
- D) “Raporun yalnızca dönem sonunda puanlanması” doğru değildir. Diğer seçenekler tasarımın ikincil özelliklerini anlatır; bileşenler arası uyumu açıklamaz.
- E) “Etkinliğin okul dışındaki bir soruna dayanması” doğru değildir. Diğer seçenekler tasarımın ikincil özelliklerini anlatır; bileşenler arası uyumu açıklamaz.

Kritik tuzak: Etkinliğin yerel olması okul temelli planlamayı düşündürülebilir; ancak soruda belirleyici olan yerellik değil, dört bileşenin aynı performansa yönelmesidir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

2. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Gözlenebilir öğrenme çıktısı | Kolay | Uygulama | 68 sn

Soru özeti: Aşağıdaki ifadelerden hangisi öğrencinin göstereceği performansı gözlenebilir ve değerlendirilebilir biçimde en açık olarak ortaya koyar?

Çözüm: Karşılaştırma, seçim yapma ve kanıtlarla gerekçelendirme gözlenebilir süreçlerdir. Diğer ifadeler öğrencinin performansı nasıl göstereceğini açıklamayan genel durum bildirimleridir.

Seçenek analizi

- A) “Öğrenci, enerji kaynaklarının önemini bilir.” doğru değildir. Diğer seçenekler niyet veya içsel durum bildirir; değerlendirilecek açık bir eylem tanımlamaz.
- B) “Öğrenci, çevre konusunda bilinçlenir.” doğru değildir. Diğer seçenekler niyet veya içsel durum bildirir; değerlendirilecek açık bir eylem tanımlamaz.
- C) “Öğrenci, yenilenebilir enerjiye ilgi duyar.” doğru değildir. Diğer seçenekler niyet veya içsel durum bildirir; değerlendirilecek açık bir eylem tanımlamaz.
- D) Doğru seçenektir. Karşılaştırma, seçim yapma ve kanıtlarla gerekçelendirme gözlenebilir süreçlerdir. Diğer ifadeler öğrencinin performansı nasıl göstereceğini açıklamayan genel durum bildirimleridir.
- E) “Öğrenci, enerji kaynaklarını öğrenir.” doğru değildir. Diğer seçenekler niyet veya içsel durum bildirir; değerlendirilecek açık bir eylem tanımlamaz.

Kritik tuzak: “Bilir, öğrenir, bilinçlenir” gibi olumlu fiiller ölçülebilir görünse de somut bir performans ve kanıt üretmez.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

3. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Öğrenme çıktısında süreç bileşenleri | Orta | Analiz | 84 sn

Soru özeti: Bir öğrenme çıktısında öğrenciden “kanıtları belirleme, güvenilirliklerini sorgulama ve bulgulara dayanarak çıkarım yapma” beklenmektedir. Bu ifadede öğrenme çıktısının hangi yönü özellikle görünür durumdadır?

Çözüm: Öğrenme çıktısı yalnızca son ürünü değil, becerinin nasıl işe koşulacağını gösteren süreçleri de içerir. Belirleme, sorgulama ve çıkarım yapma birbirini izleyen süreç bileşenleridir.

Seçenek analizi

- A) "İçeriğin yalnızca konu başlıklarıyla sınırlandırılması" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrenme çıktısında verilen işlem basamaklarıyla ilgili değildir.
- B) Doğru seçenektir. Öğrenme çıktısı yalnızca son ürünü değil, becerinin nasıl işe koşulacağını gösteren süreçleri de içerir. Belirleme, sorgulama ve çıkarım yapma birbirini izleyen süreç bileşenleridir.
- C) "Değerlerin ölçmeden bağımsız tutulması" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrenme çıktısında verilen işlem basamaklarıyla ilgili değildir.
- D) "Ders süresinin ayrıntılı biçimde dağıtılması" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrenme çıktısında verilen işlem basamaklarıyla ilgili değildir.
- E) "Öğrencilerin tek tip ürün vermeye zorlanması" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrenme çıktısında verilen işlem basamaklarıyla ilgili değildir.

Kritik tuzak: Soru, çıktının konusu değil yapısı hakkındadır; kavramların sıralanması içerik listesi anlamına gelmez.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

4. SORU | DOĞRU CEVAP: E

İçerik çerçevesi: kavram ve genellemeler | Orta | Kavrama | 80 sn

Soru özeti: Bir öğretim programında "göç, yerleşme, nüfus dağılışı" kavramları ile "ekonomik ve doğal koşullar yerleşme örüntülerini etkiler" genellemesi birlikte verilmiştir. Bu bölüm aşağıdaki program bileşenlerinden hangisine örnektir?

Çözüm: İçerik çerçevesi, öğrenmenin üzerinde kurulacağı kavramları, olguları ve genellemeleri düzenler. Verilen kavramlar ve genelleme doğrudan bu bileşene aittir.

Seçenek analizi

- A) "Öğrenme kanıtları" doğru değildir. Diğer seçenekler içerikte hangi kavram ve genellemelerin ele alınacağını açıklamaz.
- B) "Farklılaştırma uygulamaları" doğru değildir. Diğer seçenekler içerikte hangi kavram ve genellemelerin ele alınacağını açıklamaz.
- C) "Okul temelli planlama" doğru değildir. Diğer seçenekler içerikte hangi kavram ve genellemelerin ele alınacağını açıklamaz.
- D) "Sosyal-duygusal öğrenme becerileri" doğru değildir. Diğer seçenekler içerikte hangi kavram ve genellemelerin ele alınacağını açıklamaz.
- E) Doğru seçenektir. İçerik çerçevesi, öğrenmenin üzerinde kurulacağı kavramları, olguları ve genellemeleri düzenler. Verilen kavramlar ve genelleme doğrudan bu bileşene aittir.

Kritik tuzak: Bir genellenin ölçülebilir olması onu öğrenme kanıtı yapmaz; kanıt öğrencinin ortaya koyduğu performans veya üründür.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

5. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Ön değerlendirme ve öğretim kararı | Kolay | Uygulama | 72 sn

Soru özeti: Bir matematik öğretmeni yeni üniteye başlamadan önce öğrencilerden kısa bir problem çözmelerini ister. Cevapları inceleyince kesirlerde ortak payda konusunda yaygın bir eksiklik belirler ve ilk iki dersin planını bu eksikliği giderecek biçimde değiştirir. Öğretmenin yaptığı uygulama aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Ön değerlendirme, öğrencilerin hazırbulunuşluğunu ve olası eksiklerini öğretimden önce belirleyerek planı uyarlamaya yarar. Öğretmen elde ettiği veriyi doğrudan öğretim kararına dönüştürmüştür.

Seçenek analizi

- A) "Dönem sonu başarı notu verme" doğru değildir. Diğer seçenekler ön değerlendirme verisinin öğretimi uyarlama işlevini karşılamaz.
- B) "Öğrencileri kalıcı başarı gruplarına ayırma" doğru değildir. Diğer seçenekler ön değerlendirme verisinin öğretimi uyarlama işlevini karşılamaz.
- C) "Yalnızca ürün odaklı değerlendirme yapma" doğru değildir. Diğer seçenekler ön değerlendirme verisinin öğretimi uyarlama işlevini karşılamaz.
- D) Doğru seçenektir. Ön değerlendirme, öğrencilerin hazırbulunuşluğunu ve olası eksiklerini öğretimden önce belirleyerek planı uyarlamaya yarar. Öğretmen elde ettiği veriyi doğrudan öğretim kararına dönüştürmüştür.
- E) "Öğrenme kanıtlarını öğretimden sonra toplama" doğru değildir. Diğer seçenekler ön değerlendirme verisinin öğretimi uyarlama işlevini karşılamaz.

Kritik tuzak: Kısa uygulama puanlandığı için sınav gibi görünebilir; amacı not vermek değil başlangıç düzeyini belirlemektir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

6. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Köprü kurma: önceki yaşantıyla yeni öğrenme | Orta | Analiz | 84 sn

Soru özeti: Bir fen bilimleri öğretmeni basınç konusuna başlarken öğrencilerden kar ayakkabısı, ince topuklu ayakkabı ve traktör lastiğiyle ilgili günlük deneyimlerini paylaşmalarını ister. Daha sonra bu örneklerdeki ortak ilişki üzerinden yeni kavrama geçer. Bu uygulama öğrenme-öğretme yaşantılarının hangi bileşenine yöneliktir?

Çözüm: Köprü kurma, öğrencinin mevcut bilgi ve yaşantılarıyla yeni öğrenme arasında anlamlı bağlantı oluşturur. Günlük deneyimler yeni basınç kavramına geçiş için kullanılmıştır.

Seçenek analizi

- A) "Ön değerlendirme" doğru değildir. Diğer seçenekler yeni öğrenmeyle önceki yaşantı arasında bağlantı kurma işlevini doğrudan açıklamaz.
 B) "Zenginleştirme" doğru değildir. Diğer seçenekler yeni öğrenmeyle önceki yaşantı arasında bağlantı kurma işlevini doğrudan açıklamaz.
 C) "Öğrenme kanıtı" doğru değildir. Diğer seçenekler yeni öğrenmeyle önceki yaşantı arasında bağlantı kurma işlevini doğrudan açıklamaz.
 D) Doğru seçenektir. Köprü kurma, öğrencinin mevcut bilgi ve yaşantılarıyla yeni öğrenme arasında anlamlı bağlantı oluşturur. Günlük deneyimler yeni basınç kavramına geçiş için kullanılmıştır.
 E) "Destekleme" doğru değildir. Diğer seçenekler yeni öğrenmeyle önceki yaşantı arasında bağlantı kurma işlevini doğrudan açıklamaz.

Kritik tuzak: Öğretmen öğrencilerin düzeyini ölçmüyor; yaşantıları yeni kavrama bağlayan bir başlangıç oluşturuyor.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

7. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Öğrenme-öğretme uygulamalarında etkin katılım | Orta | Uygulama | 90 sn

Soru özeti: Bir sosyal bilgiler öğretmeni, öğrencilerin mahalledeki erişilebilirlik sorununu yerinde gözlemlmelerini, farklı kişilerin görüşlerini toplamalarını, bulguları sınıfta tartışmalarını ve uygulanabilir çözüm önermelerini planlamıştır. Bu planın modelle en uyumlu yönü aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Modelde öğrenme-öğretme uygulamaları öğrencinin bilgiyi kullanmasına, sorgulamasına, üretmesine ve eylem geliştirmesine fırsat verir. Senaryoda öğrenci sürecin etkin öznesidir.

Seçenek analizi

- A) "Bilgiyi öğretmen anlatımıyla tek yönlü aktarması" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrenciyi pasif bırakır veya öğrenmeyi tek boyuta indirger.
 B) Doğru seçenektir. Modelde öğrenme-öğretme uygulamaları öğrencinin bilgiyi kullanmasına, sorgulamasına, üretmesine ve eylem geliştirmesine fırsat verir. Senaryoda öğrenci sürecin etkin öznesidir.
 C) "Başarıyı yalnızca ezberlenen tanımlarla ölçmesi" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrenciyi pasif bırakır veya öğrenmeyi tek boyuta indirger.
 D) "Bütün öğrencilerden aynı gerekçeyi beklemesi" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrenciyi pasif bırakır veya öğrenmeyi tek boyuta indirger.
 E) "Ders dışı yaşantıları programdan ayrı tutması" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrenciyi pasif bırakır veya öğrenmeyi tek boyuta indirger.

Kritik tuzak: Saha çalışması yalnızca "gezi" değildir; veri toplama, tartışma ve çözüm üretme bütünlüğü belirleyicidir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

8. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Farklılaştırmada içerik boyutu | Orta | Uygulama | 82 sn

Soru özeti: Aynı öğrenme çıktısı üzerinde çalışan öğrencilerden bazılarının temel kavramları açıklayan kısa metin, bazılarının ise aynı kavramların farklı bağlamlardaki örneklerini içeren daha kapsamlı kaynaklar verilmiştir. Bu uygulama farklılaştırmanın hangi boyutuna örnektir?

Çözüm: Öğrencilerin üzerinde çalıştığı bilgi ve kaynakların kapsamı hazırlanışına göre değiştirildiği için içerik boyutu farklılaştırılmıştır. Öğrenme çıktısı ortak kalmıştır.

Seçenek analizi

- A) "Süreç" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrencinin nasıl çalıştığını, ne ürettiğini veya fiziksel ortamı değiştirmeyi ifade eder.
 B) Doğru seçenektir. Öğrencilerin üzerinde çalıştığı bilgi ve kaynakların kapsamı hazırlanışına göre değiştirildiği için içerik boyutu farklılaştırılmıştır. Öğrenme çıktısı ortak kalmıştır.
 C) "Ürün" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrencinin nasıl çalıştığını, ne ürettiğini veya fiziksel ortamı değiştirmeyi ifade eder.
 D) "Öğrenme ortamı" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrencinin nasıl çalıştığını, ne ürettiğini veya fiziksel ortamı değiştirmeyi ifade eder.
 E) "Puanlama" doğru değildir. Diğer seçenekler öğrencinin nasıl çalıştığını, ne ürettiğini veya fiziksel ortamı değiştirmeyi ifade eder.

Kritik tuzak: Farklı kaynaklarla çalışmak süreç gibi görünebilir; burada değiştirilen esas unsur öğrenilecek içeriğin sunuluş kapsamıdır.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

9. SORU | DOĞRU CEVAP: E

Farklılaştırmada süreç ve öğrenme profili | Zor | Analiz | 110 sn

Soru özeti: Bir öğretmen aynı kavramı öğrenmeleri için öğrencilerden; - bir grubun görsel akış şeması oluşturmasını, - bir grubun akran tartışması yürütmesini, - bir grubun somut materyalle model kurmasını istemiş, grupları öğrencilerin öğrenme tercihleri ve ihtiyaçlarına göre esnek biçimde oluşturmuştur. Bu uygulama aşağıdakilerden hangisiyle en iyi açıklanır?

Çözüm: Öğrenme hedefi ve temel içerik korunmuş, öğrencilerin öğrenme sürecine katılma yolları öğrenme profillerine göre çeşitlendirilmiştir. Bu nedenle süreç farklılaştırmasıdır.

Seçenek analizi

- A) "İlgi alanına göre ürün farklılaştırması" doğru değildir. Diğer seçenekler senaryodaki esnek ve profil temelli öğrenme yollarını açıklamaz.
 B) "İçeriğin azaltılması" doğru değildir. Diğer seçenekler senaryodaki esnek ve profil temelli öğrenme yollarını açıklamaz.
 C) "Kalıcı düzey gruplaması" doğru değildir. Diğer seçenekler senaryodaki esnek ve profil temelli öğrenme yollarını açıklamaz.
 D) "Ölçütlerin öğrenciye göre değiştirilmesi" doğru değildir. Diğer seçenekler senaryodaki esnek ve profil temelli öğrenme yollarını açıklamaz.
 E) Doğru seçenektir. Öğrenme hedefi ve temel içerik korunmuş, öğrencilerin öğrenme sürecine katılma yolları öğrenme profillerine göre çeşitlendirilmiştir. Bu nedenle süreç farklılaştırmasıdır.

Kritik tuzak: Farklı ürünler ortaya çıksa da seçeneklerin amacı öğrencinin kavrama erişim yolunu değiştirmektir; değerlendirme ölçütleri değişmemektedir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

10. SORU | DOĞRU CEVAP: A

Farklılaştırmada ürün ve ilgi alanı | Orta | Uygulama | 82 sn

Soru özeti: Öğrenciler "su tasarrufu" öğrenme çıktısını göstermek için ortak ölçütlere bağlı kalmak koşuluyla kısa film, kamu spotu metni, infografik veya okul içi kampanya planından birini seçmektedir. Bu uygulamada farklılaştırılan temel unsur aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Öğrencilerin öğrendiklerini nasıl görünür kılacakları, yani ortaya koyacakları ürün biçimi çeşitlendirilmiştir. Ortak öğrenme çıktısı ve ölçütler korunmuştur.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Öğrencilerin öğrendiklerini nasıl görünür kılacakları, yani ortaya koyacakları ürün biçimi çeşitlendirilmiştir. Ortak öğrenme çıktısı ve ölçütler korunmuştur.
 B) "İçerik" doğru değildir. Diğer seçenekler senaryoda sabit tutulmuştur.
 C) "Hazırbulunuşluk ölçütü" doğru değildir. Diğer seçenekler senaryoda sabit tutulmuştur.
 D) "Dersin öğrenme çıktısı" doğru değildir. Diğer seçenekler senaryoda sabit tutulmuştur.
 E) "Temel kavramlar" doğru değildir. Diğer seçenekler senaryoda sabit tutulmuştur.

Kritik tuzak: Seçim hakkı ilgiye dayanabilir; ancak sorulan farklılaştırma boyutu öğrencinin sunduğu üründür.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

11. SORU | DOĞRU CEVAP: E

Okul temelli planlama ve program bütünlüğü | Orta | Değerlendirme | 88 sn

Soru özeti: Kıyı bölgesindeki bir okul, öğretim programındaki çevreyle ilgili öğrenme çıktısını koruyarak yerel kıyı kirliliği verilerini derse taşımış ve belediye uzmanıyla çalışma planlamıştır. Bu uygulamayla ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

Çözüm: Okul temelli planlama, ortak program çerçevesini bozmadan yerel imkân ve ihtiyaçları öğrenme yaşantılarına yansıtmayı sağlar. Senaryoda ortak çıktı korunmuş, bağlam yerleştirilmiştir.

Seçenek analizi

- A) "Okul, öğrenme çıktısını değiştirdiği için program dışına çıkmıştır." doğru değildir. Diğer seçenekler okul temelli planlamayı ya daraltır ya da ortak ölçütleri ortadan kaldırır.
 B) "Yerel uzman kullanılması ölçme-değerlendirmeyi gereksiz kılmıştır." doğru değildir. Diğer seçenekler okul temelli planlamayı ya daraltır ya da ortak ölçütleri ortadan kaldırır.
 C) "Okul temelli planlama yalnızca ders süresini artırmak anlamına gelir." doğru değildir. Diğer seçenekler okul temelli planlamayı ya daraltır ya da ortak ölçütleri ortadan kaldırır.
 D) "Yerel bağlam kullanıldığı için bütün öğrencilerden farklı ölçütler beklenmelidir." doğru değildir. Diğer seçenekler okul temelli planlamayı ya daraltır ya da ortak ölçütleri ortadan kaldırır.
 E) Doğru seçenektir. Okul temelli planlama, ortak program çerçevesini bozmadan yerel imkân ve ihtiyaçları öğrenme yaşantılarına yansıtmayı sağlar. Senaryoda ortak çıktı korunmuş, bağlam yerleştirilmiştir.

Kritik tuzak: Yerelleştirme programdan sapma değildir; belirleyici sınır, öğrenme çıktısı ve program bütünlüğünün korunmasıdır.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

12. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Biçimlendirici değerlendirme ve anlık düzenleme | Kolay | Uygulama | 70 sn

Soru özeti: Bir dersin sonunda öğrenciler çıkış kartına “Bugün en iyi anladığım nokta” ve “Hâlâ açıklığa kavuşturmak istediğim nokta” ifadelerini tamamlar. Öğretmen cevapları aynı gün inceleyerek ertesi dersin başlangıcını planlar. Bu uygulamanın temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Çıkış kartı öğrenme devam ederken eksik ve güçlü yönlerle ilişkin kanıt sağlar. Öğretmen bu kanıtla sonraki öğretimi düzenlediği için uygulama biçimlendiricidir.

Seçenek analizi

- A) “Öğrencileri tek bir başarı sırasına koymak” doğru değildir. Diğer seçenekler biçimlendirici değerlendirmenin öğretimi iyileştirme amacını karşılamaz.
- B) “Dönem sonu notunu tek araçla belirlemek” doğru değildir. Diğer seçenekler biçimlendirici değerlendirmenin öğretimi iyileştirme amacını karşılamaz.
- C) “Öğrenme çıktılarını ders sonunda değiştirmek” doğru değildir. Diğer seçenekler biçimlendirici değerlendirmenin öğretimi iyileştirme amacını karşılamaz.
- D) Doğru seçenektir. Çıkış kartı öğrenme devam ederken eksik ve güçlü yönlerle ilişkin kanıt sağlar. Öğretmen bu kanıtla sonraki öğretimi düzenlediği için uygulama biçimlendiricidir.
- E) “Yalnızca öğretmenin anlatım süresini ölçmek” doğru değildir. Diğer seçenekler biçimlendirici değerlendirmenin öğretimi iyileştirme amacını karşılamaz.

Kritik tuzak: Aracın ders sonunda kullanılması onu otomatik olarak sonuç değerlendirmesi yapmaz; belirleyici olan verinin sonraki öğrenmeyi geliştirmede kullanılmasıdır.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

13. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Tanılayıcı değerlendirme ve kavram yanlışlığı | Orta | Analiz | 90 sn

Soru özeti: Bir öğretmen ünite öncesinde öğrencilere “Mevsimler, Dünya’nın Güneş’e bazen yaklaşması bazen uzaklaşması nedeniyle oluşur.” ifadesini verip katılıp katılmadıklarını ve gerekçelerini yazmalarını ister. Cevaplarda yaygın bir yanlış açıklama belirler. Bu uygulama en çok hangi amaca hizmet eder?

Çözüm: Gerekçeli ön soru öğrencilerin yalnızca cevabını değil düşünme biçimini de görünür kılar. Böylece öğretmen kavram yanlışlığını öğretimden önce belirleyebilir.

Seçenek analizi

- A) “Öğrencilerin dönem sonu başarı notunu kesinleştirmeye” doğru değildir. Diğer seçenekler yanlış düşünme örüntüsünü öğretim öncesinde belirleme amacını açıklamaz.
- B) “Yalnızca doğru cevap sayısını artırmaya” doğru değildir. Diğer seçenekler yanlış düşünme örüntüsünü öğretim öncesinde belirleme amacını açıklamaz.
- C) “Öğrenme ürünlerini sergilemeye” doğru değildir. Diğer seçenekler yanlış düşünme örüntüsünü öğretim öncesinde belirleme amacını açıklamaz.
- D) Doğru seçenektir. Gerekçeli ön soru öğrencilerin yalnızca cevabını değil düşünme biçimini de görünür kılar. Böylece öğretmen kavram yanlışlığını öğretimden önce belirleyebilir.
- E) “Akranlar arasında rekabet oluşturmaya” doğru değildir. Diğer seçenekler yanlış düşünme örüntüsünü öğretim öncesinde belirleme amacını açıklamaz.

Kritik tuzak: İfade doğru-yanlış biçiminde görünse de gerekçe istemesi tanılamayı derinleştirir; amaç not vermek değildir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

14. SORU | DOĞRU CEVAP: A

Çoklu öğrenme kanıtı ve üçgenleme | Zor | Değerlendirme | 118 sn

Soru özeti: Bir öğretmen öğrencinin “kanıt dayalı savunma yapma” becerisini değerlendirirken yazılı rapor, sözlü sunum ve süreç içindeki gözlem kayıtlarını birlikte inceler. Ancak üç kanıtı mekanik biçimde ortalamak yerine, ortak ölçütlerdeki tutarlılık ve gelişim örüntüsüne bakar. Bu yaklaşımın temel gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Karmaşık bir beceri tek bir araçla tam görünmeyebilir. Farklı kanıtların ortak ölçütlerle birlikte incelenmesi, performansın daha bütüncül ve güvenilir yorumlanmasını sağlar.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Karmaşık bir beceri tek bir araçla tam görünmeyebilir. Farklı kanıtların ortak ölçütlerle birlikte incelenmesi, performansın daha bütüncül ve güvenilir yorumlanmasını sağlar.
- B) “Her ölçme aracının mutlaka aynı puanı üretmesi” doğru değildir. Diğer seçenekler ölçme araçlarının sınırlılıklarını ve tamamlayıcılığını yanlış yorumlar.

- C) "Sözlü performansın yazılı kanıttan her zaman üstün olması" doğru değildir. Diğer seçenekler ölçme araçlarının sınırlılıklarını ve tamamlayıcılığını yanlış yorumlar.
- D) "Tek bir kanıtın bütün becerileri eksiksiz ölçmesi" doğru değildir. Diğer seçenekler ölçme araçlarının sınırlılıklarını ve tamamlayıcılığını yanlış yorumlar.
- E) "Gözlem kayıtlarının ölçüt gerektirmemesi" doğru değildir. Diğer seçenekler ölçme araçlarının sınırlılıklarını ve tamamlayıcılığını yanlış yorumlar.

Kritik tuzak: Çoklu kanıt, puanları koşulsuz ortalamak demek değildir; kanıtların aynı çıktıyı nasıl desteklediği değerlendirilir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

15. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Analitik dereceli puanlama anahtarı | Orta | Kavrama | 78 sn

Soru özeti: Bir proje değerlendirme aracında "kanıt kullanma, gerekçelendirme, düzenleme ve sunum" ölçütlerinin her biri için 1'den 4'e kadar ayrı performans tanımları verilmiştir. Bu araç aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Analitik dereceli puanlama anahtarı performansı birden çok ölçüte ayırır ve her ölçüt için düzey tanımları verir. Böylece güçlü ve geliştirilmesi gereken yönler ayrı ayrı görülür.

Seçenek analizi

- A) "Bütüncül dereceli puanlama anahtarı" doğru değildir. Diğer araçlar ya tek genel yargı verir ya da performans düzeylerini ölçüt bazında tanımlamaz.
- B) "Kontrol listesi" doğru değildir. Diğer araçlar ya tek genel yargı verir ya da performans düzeylerini ölçüt bazında tanımlamaz.
- C) Doğru seçenektir. Analitik dereceli puanlama anahtarı performansı birden çok ölçüte ayırır ve her ölçüt için düzey tanımları verir. Böylece güçlü ve geliştirilmesi gereken yönler ayrı ayrı görülür.
- D) "Yapılandırılmış grid" doğru değildir. Diğer araçlar ya tek genel yargı verir ya da performans düzeylerini ölçüt bazında tanımlamaz.
- E) "Kelime ilişkilendirme testi" doğru değildir. Diğer araçlar ya tek genel yargı verir ya da performans düzeylerini ölçüt bazında tanımlamaz.

Kritik tuzak: Sayısal düzey bulunması tek başına yeterli değildir; ölçütlerin ayrı ayrı puanlanması analitik yapıyı gösterir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

16. SORU | DOĞRU CEVAP: A

Geliştirici geri bildirim | Kolay | Uygulama | 70 sn

Soru özeti: Aşağıdaki öğretmen geri bildirimlerinden hangisi geliştirici geri bildirim özelliği taşır?

Çözüm: Geliştirici geri bildirim performans, ölçüte ve bir sonraki somut adıma odaklanır. Doğru seçenekte mevcut güçlü yön ve uygulanabilir iyileştirme önerisi birlikte verilmiştir.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Geliştirici geri bildirim performans, ölçüte ve bir sonraki somut adıma odaklanır. Doğru seçenekte mevcut güçlü yön ve uygulanabilir iyileştirme önerisi birlikte verilmiştir.
- B) "Sen zaten çok başarılı bir öğrencisin." doğru değildir. Diğer seçenekler kişiyi etiketler, karşılaştırır veya somut yol göstermez.
- C) "Bu ödev olmamış, baştan yap." doğru değildir. Diğer seçenekler kişiyi etiketler, karşılaştırır veya somut yol göstermez.
- D) "Sınıftaki en iyi çalışma seninki." doğru değildir. Diğer seçenekler kişiyi etiketler, karşılaştırır veya somut yol göstermez.
- E) "Daha dikkatli olmalısın." doğru değildir. Diğer seçenekler kişiyi etiketler, karşılaştırır veya somut yol göstermez.

Kritik tuzak: Övgü veya uyarı olumlu niyetli olabilir; ancak öğrenciye neyi, hangi ölçüte göre ve nasıl geliştireceğini göstermiyorsa geliştirici değildir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

17. SORU | DOĞRU CEVAP: A

Öz değerlendirme ve üstbilgi | Orta | Analiz | 88 sn

Soru özeti: Bir öğrenci proje sonunda ölçütleri kullanarak kendi çalışmasını değerlendirir; hangi stratejinin işe yaradığını, nerede zorlandığını ve bir sonraki görevde neyi değiştireceğini yazar. Bu uygulamanın öğrenciye en doğrudan katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Öz değerlendirme, öğrencinin düşünme ve öğrenme stratejileri üzerine yansıtma yapmasını; gelecekteki öğrenmesini planlamasını destekler. Bu üstbilişsel izleme ve düzenlemedir.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Öz değerlendirme, öğrencinin düşünme ve öğrenme stratejileri üzerine yansıtma yapmasını; gelecekteki öğrenmesini planlamasını destekler. Bu üstbilişsel izleme ve düzenlemedir.
- B) "Not verme sorumluluğunu tamamen öğretmenden alma" doğru değildir. Diğer seçenekler öz değerlendirmenin yansıtma ve düzenleme işlevini çarpıtır.
- C) "Bütün öğrencilerin aynı öğrenme yolunu kullanmasını sağlama" doğru değildir. Diğer seçenekler öz değerlendirmenin yansıtma ve düzenleme işlevini çarpıtır.
- D) "Yanlışların yalnızca sayısını belirleme" doğru değildir. Diğer seçenekler öz değerlendirmenin yansıtma ve düzenleme işlevini çarpıtır.
- E) "Akran karşılaştırmasını temel başarı ölçütü yapma" doğru değildir. Diğer seçenekler öz değerlendirmenin yansıtma ve düzenleme işlevini çarpıtır.

Kritik tuzak: Öz değerlendirme öğretmen değerlendirmesinin yerine geçmez; öğrenme sorumluluğunu ve farkındalığını güçlendirir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

18. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Dijital okuryazarlık: sentetik medya doğrulama | Zor | Değerlendirme | 115 sn

Soru özeti: Öğrenciler sosyal medyada yayılan bir konuşma videosunun yapay zekâ ile üretilmiş olabileceğini düşünmektedir. Öğretmen aşağıdaki adımlardan hangisini öncelikli olarak önermelidir?

Çözüm: Dijital okuryazarlık, sentetik içerik karşısında kaynak izleme, çapraz doğrulama ve teknik/bağlamsal kanıtları birlikte değerlendirmeyi gerektirir.

Seçenek analizi

- A) "Videoyu çok paylaşılmışsa doğru kabul etme" doğru değildir. Diğer seçenekler popülerlik, onaylama eğilimi veya etik dışı yeniden kullanım üzerinden güvenilirlik çıkarır.
- B) Doğru seçenektir. Dijital okuryazarlık, sentetik içerik karşısında kaynak izleme, çapraz doğrulama ve teknik/bağlamsal kanıtları birlikte değerlendirmeyi gerektirir.
- C) "Yalnızca yorum sayısına bakarak karar verme" doğru değildir. Diğer seçenekler popülerlik, onaylama eğilimi veya etik dışı yeniden kullanım üzerinden güvenilirlik çıkarır.
- D) "İçerik kendi görüşleriyle uyumluysa doğrulamadan kullanma" doğru değildir. Diğer seçenekler popülerlik, onaylama eğilimi veya etik dışı yeniden kullanım üzerinden güvenilirlik çıkarır.
- E) "Videoyu indirip kaynak göstermeden yeniden yayımlama" doğru değildir. Diğer seçenekler popülerlik, onaylama eğilimi veya etik dışı yeniden kullanım üzerinden güvenilirlik çıkarır.

Kritik tuzak: Görselde teknik kusur bulunmaması tek başına gerçeklik kanıtı değildir; kaynak ve bağımsız doğrulama birlikte aranmalıdır.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

19. SORU | DOĞRU CEVAP: A

Bilgi okuryazarlığı: yanal okuma ve kaynak üçgenleme | Orta | Uygulama | 86 sn

Soru özeti: Bir öğrenci çevrim içi bir makalenin güvenilirliğini değerlendirirken sayfada kalmak yerine yeni sekmeler açarak yazarın uzmanlığını, kurumun geçmişini ve aynı iddiayı ele alan bağımsız kaynakları inceler. Öğrencinin kullandığı yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Yanal okuma, bir kaynağı kendi iddialarıyla sınırlı değerlendirmek yerine dış kaynaklardan yazar, kurum ve iddia hakkında bilgi toplamayı içerir. Bağımsız doğrulama bilgi güvenilirliğini güçlendirir.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Yanal okuma, bir kaynağı kendi iddialarıyla sınırlı değerlendirmek yerine dış kaynaklardan yazar, kurum ve iddia hakkında bilgi toplamayı içerir. Bağımsız doğrulama bilgi güvenilirliğini güçlendirir.
- B) "Metni yalnızca hızlı tarama" doğru değildir. Diğer seçenekler güvenilirliği sistematik biçimde sinamaz.
- C) "İlk sonuca bağlı kalma" doğru değildir. Diğer seçenekler güvenilirliği sistematik biçimde sinamaz.
- D) "Kaynağın tasarımı içerikten üstün tutma" doğru değildir. Diğer seçenekler güvenilirliği sistematik biçimde sinamaz.
- E) "Bilgiyi atıfız yeniden kullanma" doğru değildir. Diğer seçenekler güvenilirliği sistematik biçimde sinamaz.

Kritik tuzak: Yeni sekme açmak tek başına yanal okuma değildir; amaç kaynağın dışarıdan doğrulanmasıdır.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

20. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Finansal okuryazarlık: fırsat maliyeti ve bütçe | Orta | Analiz | 94 sn

Soru özeti: Bir öğrenci kulübünün 12.000 TL bütçesi vardır. Kulüp, aynı anda yalnızca birini gerçekleştirebileceği iki etkinliğin beklenen yararlarını ve bütün giderlerini karşılaştırmakta; seçilmeyen etkinliğin vazgeçilen yararını da karar gerekçesine yazmaktadır. Bu uygulama finansal okuryazarlığın hangi yönünü öne çıkarır?

Çözüm: Kaynak sınırlıyken bir seçeneği tercih etmek diğerinden vazgeçmeyi gerektirir. Vazgeçilen en iyi alternatifin yararı fırsat maliyetidir ve bütçe kararı buna göre gerekçelendirilir.

Seçenek analizi

- A) "Geliri harcama planından bağımsız düşünme" doğru değildir. Diğer seçenekler planlı, kanıta dayalı finansal karar sürecini karşılamaz.
 B) "Yalnızca en pahalı seçeneği kaliteli kabul etme" doğru değildir. Diğer seçenekler planlı, kanıta dayalı finansal karar sürecini karşılamaz.
 C) Doğru seçenektir. Kaynak sınırlıyken bir seçeneği tercih etmek diğerinden vazgeçmeyi gerektirir. Vazgeçilen en iyi alternatifin yararı fırsat maliyetidir ve bütçe kararı buna göre gerekçelendirilir.
 D) "Giderleri kaydetmeden sezgisel seçim yapma" doğru değildir. Diğer seçenekler planlı, kanıta dayalı finansal karar sürecini karşılamaz.
 E) "Bütün riskleri başkasına devretme" doğru değildir. Diğer seçenekler planlı, kanıta dayalı finansal karar sürecini karşılamaz.

Kritik tuzak: Fırsat maliyeti yalnızca parasal gider değildir; seçilmeyen alternatifin vazgeçilen yararadır.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

21. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Sosyal-duygusal öğrenme: duygu düzenleme | Orta | Uygulama | 82 sn

Soru özeti: Bir öğrenci grup sunumundan önce yoğun kaygı yaşadığını fark eder; kısa nefes egzersizi yapar, görevini küçük adımlara böler ve gerektiğinde arkadaşından destek ister. Bu davranışlar en çok hangi sosyal-duygusal beceriyle ilişkilidir?

Çözüm: Öz düzenleme, kişinin duygu, düşünce ve davranışlarını hedefe uygun biçimde yönetmesini içerir. Kaygıyı fark edip strateji uygulamak ve yardım istemek bu becerinin göstergesidir.

Seçenek analizi

- A) "Sosyal farkındalık" doğru değildir. Diğer seçenekler bireyin kaygıyı yönetme ve hedefe yönelme sürecini açıklamaz.
 B) Doğru seçenektir. Öz düzenleme, kişinin duygu, düşünce ve davranışlarını hedefe uygun biçimde yönetmesini içerir. Kaygıyı fark edip strateji uygulamak ve yardım istemek bu becerinin göstergesidir.
 C) "Rekabetçilik" doğru değildir. Diğer seçenekler bireyin kaygıyı yönetme ve hedefe yönelme sürecini açıklamaz.
 D) "Bilişsel ezberleme" doğru değildir. Diğer seçenekler bireyin kaygıyı yönetme ve hedefe yönelme sürecini açıklamaz.
 E) "Dışsal denetim" doğru değildir. Diğer seçenekler bireyin kaygıyı yönetme ve hedefe yönelme sürecini açıklamaz.

Kritik tuzak: Yardım istemek ilişki becerisiyle de bağlantılıdır; ancak senaryonun odağı kişinin kendi duygu ve davranışını yönetmesidir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

22. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Sosyal-duygusal öğrenme: bakış açısı alma | Zor | Analiz | 110 sn

Soru özeti: Bir sınıf tartışmasında öğrenciler, okul bahçesinin kullanımına ilişkin kararın küçük sınıflar, engelli öğrenciler, nöbetçi öğretmenler ve veliler üzerindeki farklı etkilerini ayrı ayrı değerlendirir. Bu etkinlik en çok hangi beceriyi geliştirmeye yöneliktir?

Çözüm: Farklı paydaşların deneyim ve ihtiyaçlarını dikkate almak sosyal farkındalık, empati ve perspektif alma becerilerini geliştirir. Kararın etkisi tek bir bakış açısından değerlendirilmemektedir.

Seçenek analizi

- A) "Kendi görüşünü değişmez kabul etme" doğru değildir. Diğer seçenekler çoklu bakış açısını sınırlar veya yok sayar.
 B) Doğru seçenektir. Farklı paydaşların deneyim ve ihtiyaçlarını dikkate almak sosyal farkındalık, empati ve perspektif alma becerilerini geliştirir. Kararın etkisi tek bir bakış açısından değerlendirilmemektedir.
 C) "Sadece çoğunluğun çıkarını gözetme" doğru değildir. Diğer seçenekler çoklu bakış açısını sınırlar veya yok sayar.
 D) "Duyguları karar sürecinden bütünüyle çıkarma" doğru değildir. Diğer seçenekler çoklu bakış açısını sınırlar veya yok sayar.
 E) "Bütün taraflara aynı çözümü dayatma" doğru değildir. Diğer seçenekler çoklu bakış açısını sınırlar veya yok sayar.

Kritik tuzak: Tüm taraflara eşit davranmak her zaman adil sonuç üretmeyebilir; önce farklı ihtiyaçları anlamak gerekir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

23. SORU | DOĞRU CEVAP: A

Erdem-Değer-Eylem: duyarlılık | Kolay | Kavrama | 68 sn

Soru özeti: Bir öğrenci okulun su sebillerinden birinin sürekli akıttığını fark eder, durumu yönetime bildirir ve arkadaşlarıyla birlikte su israfını azaltacak bilgilendirme çalışması başlatır. Bu davranış aşağıdaki değerlerden hangisini en doğrudan yansıtır?

Çözüm: Duyarlılık; çevredeki sorunları, ihtiyaçları ve etkileri fark ederek sorumlu biçimde harekete geçmeyi içerir. Öğrenci sorunu görmüş ve çözüm için eylem üretmiştir.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Duyarlılık; çevredeki sorunları, ihtiyaçları ve etkileri fark ederek sorumlu biçimde harekete geçmeyi içerir. Öğrenci sorunu görmüş ve çözüm için eylem üretmiştir.
- B) "Mütevazılık" doğru değildir. Diğer değerler çevresel sorunu fark edip eyleme geçme davranışını doğrudan açıklamaz.
- C) "Bağımsızlık" doğru değildir. Diğer değerler çevresel sorunu fark edip eyleme geçme davranışını doğrudan açıklamaz.
- D) "Estetik" doğru değildir. Diğer değerler çevresel sorunu fark edip eyleme geçme davranışını doğrudan açıklamaz.
- E) "Sabır" doğru değildir. Diğer değerler çevresel sorunu fark edip eyleme geçme davranışını doğrudan açıklamaz.

Kritik tuzak: Su tasarrufu da ilişkilidir; ancak soruda özellikle sorunu fark etme ve tepki geliştirme boyutu vurgulanmaktadır.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

24. SORU | DOĞRU CEVAP: A

Erdem-Değer-Eylem: mütevazılık | Orta | Analiz | 88 sn

Soru özeti: Bir öğrenci ekip çalışmasının başarısında kendi katkısını açıkça belirtirken arkadaşlarının emeğini de görünür kılar, eleştirileri savunmaya geçmeden dinler ve bilmediği konuda yardım istemekten çekinmez. Bu davranış örüntüsü aşağıdaki değerlerden hangisiyle en çok ilişkilidir?

Çözüm: Mütevazılık, kişinin değerini küçümsemesi değil; başarıyı abartmadan ifade etmesi, başkalarının katkısını tanınması ve öğrenmeye açık olmasıdır. Senaryodaki üç davranış bu değeri birlikte gösterir.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Mütevazılık, kişinin değerini küçümsemesi değil; başarıyı abartmadan ifade etmesi, başkalarının katkısını tanınması ve öğrenmeye açık olmasıdır. Senaryodaki üç davranış bu değeri birlikte gösterir.
- B) "Özgürlük" doğru değildir. Diğer değerler ekip başarısını paylaşma ve geri bildirimle açıklık örüntüsünü açıklamaz.
- C) "Temizlik" doğru değildir. Diğer değerler ekip başarısını paylaşma ve geri bildirimle açıklık örüntüsünü açıklamaz.
- D) "Vatanseverlik" doğru değildir. Diğer değerler ekip başarısını paylaşma ve geri bildirimle açıklık örüntüsünü açıklamaz.
- E) "Tasarruf" doğru değildir. Diğer değerler ekip başarısını paylaşma ve geri bildirimle açıklık örüntüsünü açıklamaz.

Kritik tuzak: Mütevazılık kendini yetersiz görme değildir; gerçekçi öz değerlendirme ve başkasının emeğine saygı içerir.

Kaynak dayanağı: 2026 MEB-EKYS kitapçığında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli örneklerinin terminoloji ve bilişsel talep yaklaşımı ile modelin Ortak Metin çerçevesi. Soru, bağlam ve seçenekler özgündür.

GENEL KÜLTÜR

SORULAR 25-40 | 16 SORU

25. SORU | DOĞRU CEVAP: E

Türkçe: paragrafta çıkarım | Orta | Analiz | 92 sn

Soru özeti: Bir kurumun geçmiş deneyimlerinden yararlanması, eski uygulamaları hiç değiştirmeden sürdürmesi anlamına gelmez. Kurumsal hafıza; başarıların nedenlerini, hataların koşullarını ve alınan kararların sonuçlarını görünür kıldığı ölçüde değerlidir. Bu birikim, yeni koşullarda yeniden yorumlanmadığında gelişmeyi beslemek yerine alışkanlıkların korunmasına hizmet edebilir. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

Çözüm: Parça, geçmiş birikimin körü körüne tekrarlanmasını değil, yeni koşullarda yeniden değerlendirilmesini savunmaktadır. Bu nedenle çıkarım, kurumsal deneyimin sorgulanarak kullanılması gerektirir.

Seçenek analizi

- A) "Geçmişte başarılı olan her uygulama gelecekte de aynı sonucu verir." doğru değildir. Diğer seçenekler parçadaki dengeli yaklaşımı tek yönlü ve kesin yargılara dönüştürür.
- B) "Kurumsal hafıza yenilik yapmanın önündeki temel engeldir." doğru değildir. Diğer seçenekler parçadaki dengeli yaklaşımı tek yönlü ve kesin yargılara dönüştürür.
- C) "Hataları kaydetmek başarıları kaydetmekten daha önemlidir." doğru değildir. Diğer seçenekler parçadaki dengeli yaklaşımı tek yönlü ve kesin yargılara dönüştürür.
- D) "Bir kurumun gelişmesi için geçmiş uygulamalar bütünüyle terk edilmelidir." doğru değildir. Diğer seçenekler parçadaki dengeli yaklaşımı tek yönlü ve kesin yargılara dönüştürür.
- E) Doğru seçenektir. Parça, geçmiş birikimin körü körüne tekrarlanmasını değil, yeni koşullarda yeniden değerlendirilmesini savunmaktadır. Bu nedenle çıkarım, kurumsal deneyimin sorgulanarak kullanılması gerektirir.

Kritik tuzak: Parçada geçmişe karşı çıkılmamakta; geçmiş bilginin değişmeden uygulanmasına karşı uyarı yapılmaktadır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

26. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Türkçe: cümle yerleştirme | Zor | Analiz | 116 sn

Soru özeti: (I) Bir toplantıda herkesin aynı anda konuşması, çok sayıda fikrin ortaya çıkmasını sağlayabilir. (II) Ancak bu fikirler kayda geçirilmez ve ilişkilendirilmezse toplantı sonunda ortak bir yön oluşmaz. (III) ---- (IV) Böylece katılımcılar yalnızca görüş bildirmekle kalmaz, görüşlerin birbirini nasıl tamamladığını da görebilir. (V) Bu yöntem, kararın tek bir kişinin sezgisine değil, ortak akla dayanmasını kolaylaştırır. Bu pa...

Çözüm: Önce sorun, fikirlerin dağınık kalması olarak belirlenmiş; sonraki cümlede ise katılımcıların görüşler arasındaki tamamlayıcılığı görmesinden söz edilmiştir. Araya, fikirleri temalara ayırıp bağlantılandıran bir kayıt düzeni gelmelidir.

Seçenek analizi

- A) "Toplantıların mümkün olduğunca kısa tutulması katılımı azaltır." doğru değildir. Diğer seçenekler paragrafın neden-sonuç bağıını kurmaz.
- B) Doğru seçenektir. Önce sorun, fikirlerin dağınık kalması olarak belirlenmiş; sonraki cümlede ise katılımcıların görüşler arasındaki tamamlayıcılığı görmesinden söz edilmiştir. Araya, fikirleri temalara ayırıp bağlantılandıran bir kayıt düzeni gelmelidir.
- C) "Her katılımcının yalnızca bir kez söz alması gerekir." doğru değildir. Diğer seçenekler paragrafın neden-sonuç bağıını kurmaz.
- D) "Karar verilirken geçmiş toplantıların bütün tutanakları okunmalıdır." doğru değildir. Diğer seçenekler paragrafın neden-sonuç bağıını kurmaz.
- E) "Ortak akıl, farklı görüşlerin tartışılmadan kabul edilmesidir." doğru değildir. Diğer seçenekler paragrafın neden-sonuç bağıını kurmaz.

Kritik tuzak: Sadece "toplantı"yla ilgili olmak yeterli değildir; cümle hem önceki soruna çözüm sunmalı hem sonraki "böylece" ifadesini hazırlamalıdır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

27. SORU | DOĞRU CEVAP: A

Mantıksal akıl yürütme: sıralama | Orta | Uygulama | 105 sn

Soru özeti: Aylin, Bora, Ceren ve Deniz adlı dört öğretmen pazartesi den perşembeye kadar her gün bir kişi olacak biçimde sunum yapacaktır. - Aylin, Ceren'den önce sunum yapacaktır. - Bora, Deniz'in hemen ertesi günü sunum yapacaktır. - Ceren perşembe günü sunum yapmayacaktır. Buna göre çarşamba günü kim sunum yapacaktır?

Çözüm: Deniz-Bora ikilisi ardışık olmalıdır. İkili pazartesi-salı olursa Aylin ile Ceren için çarşamba-perşembe kalır ve Ceren perşembe olmak zorunda kalır. Salı-çarşamba olursa yine Ceren perşembeye kalır. Bu iki durum elenir. İkili çarşamba-perşembe olduğunda Aylin pazartesi, Ceren salı olur. Çarşamba Denizdir.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Deniz-Bora ikilisi ardışık olmalıdır. İkili pazartesi-salı olursa Aylin ile Ceren için çarşamba-perşembe kalır ve Ceren perşembe olmak zorunda kalır. Salı-çarşamba olursa yine Ceren perşembeye kalır. Bu iki durum elenir. İkili çarşamba-perşembe olduğunda Aylin pazartesi, Ceren salı olur. Çarşamba Denizdir.
- B) "Aylin" doğru değildir. Diğer seçenekler verilen üç koşul birlikte uygulandığında mümkün değildir.
- C) "Bora" doğru değildir. Diğer seçenekler verilen üç koşul birlikte uygulandığında mümkün değildir.
- D) "Ceren" doğru değildir. Diğer seçenekler verilen üç koşul birlikte uygulandığında mümkün değildir.
- E) "Belirlenemez" doğru değildir. Diğer seçenekler verilen üç koşul birlikte uygulandığında mümkün değildir.

Kritik tuzak: "Hemen ertesi gün" koşulu iki kişiyi tek bir blok hâline getirir; blok olası konumları tek tek denenmelidir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

28. SORU | DOĞRU CEVAP: A

Sayısal akıl yürütme: bütçe ve oran | Orta | Uygulama | 90 sn

Soru özeti: Bir okulun yıllık etkinlik bütçesinin %40'ı teknoloji altyapısına ayrılmıştır. Kalan bütçenin %25'i kitap alımında kullanıldıktan sonra 90.000 TL kalmıştır. Buna göre başlangıçtaki etkinlik bütçesi kaç TL'dir?

Çözüm: Başlangıç bütçesi x olsun. Teknoloji sonrası 0,60x kalır. Bunun %25'i harcandığında %75'i, yani 0,45x kalır. $0,45x = 90.000$ olduğundan $x = 200.000$ TL bulunur.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Başlangıç bütçesi x olsun. Teknoloji sonrası 0,60x kalır. Bunun %25'i harcandığında %75'i, yani 0,45x kalır. $0,45x = 90.000$ olduğundan $x = 200.000$ TL bulunur.
- B) "150.000" doğru değildir. Diğer sonuçlar yüzdeyi başlangıç bütçesine uygulama veya kalan oranı yanlış hesaplama hatalarından doğar.
- C) "180.000" doğru değildir. Diğer sonuçlar yüzdeyi başlangıç bütçesine uygulama veya kalan oranı yanlış hesaplama hatalarından doğar.
- D) "225.000" doğru değildir. Diğer sonuçlar yüzdeyi başlangıç bütçesine uygulama veya kalan oranı yanlış hesaplama hatalarından doğar.
- E) "240.000" doğru değildir. Diğer sonuçlar yüzdeyi başlangıç bütçesine uygulama veya kalan oranı yanlış hesaplama hatalarından doğar.

Kritik tuzak: İkinci yüzde başlangıç bütçesinin değil, ilk harcamadan sonra kalan tutarın yüzdesidir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

29. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Tablo yorumlama: görelî artış | Zor | Analiz | 108 sn

Soru özeti: Dört okulun iki yıldaki kütüphane kullanım sayıları aşağıda verilmiştir: Okul 2024 2025 --- ---: ---: K 60 72 L 50 65 M 80 92 N 40 54 Kullanım sayısındaki yüzde artışın en yüksek olduğu okul hangisidir?

Çözüm: Yüzde artışlar K için $12/60=\%20$, L için $15/50=\%30$, M için $12/80=\%15$, N için $14/40=\%35$ 'tir. En yüksek görelî artış N okulundadır.

Seçenek analizi

- A) "K" doğru değildir. Diğer seçenekler mutlak farkı veya oranı yanlış yorumlar.
- B) "L" doğru değildir. Diğer seçenekler mutlak farkı veya oranı yanlış yorumlar.
- C) "M" doğru değildir. Diğer seçenekler mutlak farkı veya oranı yanlış yorumlar.
- D) Doğru seçenektir. Yüzde artışlar K için $12/60=\%20$, L için $15/50=\%30$, M için $12/80=\%15$, N için $14/40=\%35$ 'tir. En yüksek görelî artış N okulundadır.
- E) "K ve M" doğru değildir. Diğer seçenekler mutlak farkı veya oranı yanlış yorumlar.

Kritik tuzak: En büyük mutlak artış ile en büyük yüzde artış aynı değildir; başlangıç değeri payda olarak dikkate alınmalıdır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

30. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Türkiye coğrafyası: yıllık sıcaklık farkı | Orta | Kavrama | 76 sn

Soru özeti: Aşağıdaki şehirlerden hangisinde karasallık ve yükseltinin etkisiyle yıllık sıcaklık farkının daha fazla olması beklenir?

Çözüm: Erzurum deniz etkisinden uzak, yüksek ve karasal bir konumdadır. Kışlar çok soğuk, yazlar görece sıcak geçtiği için yıllık sıcaklık farkı kıyı şehirlerine göre daha büyüktür.

Seçenek analizi

- A) "Rize" doğru değildir. Diğer şehirlerde denizellik yıllık sıcaklık farkını azaltır.
- B) Doğru seçenektir. Erzurum deniz etkisinden uzak, yüksek ve karasal bir konumdadır. Kışlar çok soğuk, yazlar görece sıcak geçtiği için yıllık sıcaklık farkı kıyı şehirlerine göre daha büyüktür.

- C) "İzmir" doğru değildir. Diğer şehirlerde denizellik yıllık sıcaklık farkını azaltır.
 D) "Antalya" doğru değildir. Diğer şehirlerde denizellik yıllık sıcaklık farkını azaltır.
 E) "Sinop" doğru değildir. Diğer şehirlerde denizellik yıllık sıcaklık farkını azaltır.

Kritik tuzak: En yüksek sıcaklık değil, yıl içindeki en sıcak ve en soğuk ay ortalamaları arasındaki fark sorulmaktadır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

31. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Türkiye gölleri: dışa akış ve tatlı su | Orta | Kavrama | 78 sn

Soru özeti: Aşağıdaki göllerden hangisinin dışa akışı bulunduğu için suları diğerlerine göre daha tatlıdır?

Çözüm: Beyşehir Gölü fazla sularını Çarşamba Suyu aracılığıyla dışarı boşaltır. Dışa akış, çözünmüş tuzların gölde birikmesini sınırlar ve gölün tatlı su özelliğini destekler.

Seçenek analizi

- A) "Tuz Gölü" doğru değildir. Diğer göller kapalı havzada yer alır ve tuzlu ya da sodalı özellik gösterir.
 B) "Van Gölü" doğru değildir. Diğer göller kapalı havzada yer alır ve tuzlu ya da sodalı özellik gösterir.
 C) Doğru seçenektir. Beyşehir Gölü fazla sularını Çarşamba Suyu aracılığıyla dışarı boşaltır. Dışa akış, çözünmüş tuzların gölde birikmesini sınırlar ve gölün tatlı su özelliğini destekler.
 D) "Burdur Gölü" doğru değildir. Diğer göller kapalı havzada yer alır ve tuzlu ya da sodalı özellik gösterir.
 E) "Acıgöl" doğru değildir. Diğer göller kapalı havzada yer alır ve tuzlu ya da sodalı özellik gösterir.

Kritik tuzak: Gölün büyük veya derin olması tek başına sularının tatlı olmasını sağlamaz; dışa akış temel etkidir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

32. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Türkiye enerji coğrafyası: rüzgâr potansiyeli | Orta | Uygulama | 82 sn

Soru özeti: Türkiye'de rüzgâr enerjisi yatırımı için yıl boyunca güçlü ve düzenli rüzgârların, boğaz ve kıyı etkisinin belirgin olduğu bir alan seçilecektir. Aşağıdaki illerden hangisi bu ölçütlere daha uygundur?

Çözüm: Çanakkale, boğazın kanal etkisi ve Ege-Marmara geçişindeki güçlü rüzgârları nedeniyle Türkiye'nin yüksek rüzgâr enerjisi potansiyeline sahip alanlarından.

Seçenek analizi

- A) "Konya" doğru değildir. Diğer illerde rüzgâr santralleri bulunabilse de verilen ölçütleri Çanakkale kadar doğrudan karşılamaz.
 B) "Şanlıurfa" doğru değildir. Diğer illerde rüzgâr santralleri bulunabilse de verilen ölçütleri Çanakkale kadar doğrudan karşılamaz.
 C) "Yozgat" doğru değildir. Diğer illerde rüzgâr santralleri bulunabilse de verilen ölçütleri Çanakkale kadar doğrudan karşılamaz.
 D) Doğru seçenektir. Çanakkale, boğazın kanal etkisi ve Ege-Marmara geçişindeki güçlü rüzgârları nedeniyle Türkiye'nin yüksek rüzgâr enerjisi potansiyeline sahip alanlarından.
 E) "Elazığ" doğru değildir. Diğer illerde rüzgâr santralleri bulunabilse de verilen ölçütleri Çanakkale kadar doğrudan karşılamaz.

Kritik tuzak: Geniş ve açık arazi rüzgâr için yararlı olsa da düzenli yüksek hız ve kıyı-boğaz etkisi daha belirleyicidir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

33. SORU | DOĞRU CEVAP: A

Türk edebiyatı: Mecâlisü'n-Nefâis | Kolay | Hatırlama | 66 sn

Soru özeti: Türk edebiyatının ilk şairler tezkiresi kabul edilen Mecâlisü'n-Nefâis adlı eser aşağıdaki yazarlardan hangisine aittir?

Çözüm: Mecâlisü'n-Nefâis, Ali Şir Nevaî'nin Çağatay Türkçesiyle kaleme aldığı ve şairler hakkında bilgi verdiği tezkiresidir.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Mecâlisü'n-Nefâis, Ali Şir Nevaî'nin Çağatay Türkçesiyle kaleme aldığı ve şairler hakkında bilgi verdiği tezkiresidir.
 B) "Kaşgarlı Mahmut" doğru değildir. Diğer isimler sözlük, siyasetname-öğüt, ahlak veya tasavvuf geleneğindeki eserleriyle tanınır.
 C) "Yusuf Has Hacip" doğru değildir. Diğer isimler sözlük, siyasetname-öğüt, ahlak veya tasavvuf geleneğindeki eserleriyle tanınır.
 D) "Edip Ahmet Yükneci" doğru değildir. Diğer isimler sözlük, siyasetname-öğüt, ahlak veya tasavvuf geleneğindeki eserleriyle tanınır.
 E) "Hoca Ahmet Yesevî" doğru değildir. Diğer isimler sözlük, siyasetname-öğüt, ahlak veya tasavvuf geleneğindeki eserleriyle tanınır.

Kritik tuzak: Eser adları aynı dönem çevresinde anılsa da tür ayıricıdır; tezkire şair biyografilerini içerir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

34. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Osmanlı coğrafya tarihi: Cihannümâ | Orta | Hatırlama | 76 sn

Soru özeti: Doğu ve Batı kaynaklarından yararlanılarak dünya coğrafyasına ilişkin bilgiler veren Cihannümâ adlı eser aşağıdaki bilim ve kültür insanlarından hangisine aittir?

Çözüm: Cihannümâ, Kâtip Çelebi'nin coğrafya alanındaki temel eseridir. Müellif farklı kaynakları karşılaştırarak dünya coğrafyasını sistemli biçimde ele almıştır.

Seçenek analizi

- A) "Pîrî Reis" doğru değildir. Diğer kişiler Kitab-ı Bahriye, Seyahatnâme, minyatürlü menzil tasvirleri veya Mir'âtü'l-Memâlik gibi eserlerle ilişkilidir.
- B) Doğru seçenektir. Cihannümâ, Kâtip Çelebi'nin coğrafya alanındaki temel eseridir. Müellif farklı kaynakları karşılaştırarak dünya coğrafyasını sistemli biçimde ele almıştır.
- C) "Evliya Çelebi" doğru değildir. Diğer kişiler Kitab-ı Bahriye, Seyahatnâme, minyatürlü menzil tasvirleri veya Mir'âtü'l-Memâlik gibi eserlerle ilişkilidir.
- D) "Matrakçı Nasuh" doğru değildir. Diğer kişiler Kitab-ı Bahriye, Seyahatnâme, minyatürlü menzil tasvirleri veya Mir'âtü'l-Memâlik gibi eserlerle ilişkilidir.
- E) "Seydi Ali Reis" doğru değildir. Diğer kişiler Kitab-ı Bahriye, Seyahatnâme, minyatürlü menzil tasvirleri veya Mir'âtü'l-Memâlik gibi eserlerle ilişkilidir.

Kritik tuzak: Denizcilik, seyahat ve haritacılıkla ilgili tanınmış isimlerin eserleri Cihannümâ ile karıştırılabilir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

35. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Erken Osmanlı mimarisi: Bursa Ulu Cami | Orta | Kavrama | 80 sn

Soru özeti: Yirmi kubbeli planı, geniş harimi ve anıtsal hat örnekleriyle erken Osmanlı mimarisinin çok kubbeli cami tipini temsil eden yapı aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Bursa Ulu Cami, Yıldırım Bayezid döneminde inşa edilen, yirmi kubbeli çok birimli planıyla erken Osmanlı mimarisinin başlıca örneklerindendir.

Seçenek analizi

- A) "Selimiye Camii" doğru değildir. Diğer yapılar klasik veya geç Osmanlı dönemine aittir.
- B) "Sultanahmet Camii" doğru değildir. Diğer yapılar klasik veya geç Osmanlı dönemine aittir.
- C) "Nuruosmaniye Camii" doğru değildir. Diğer yapılar klasik veya geç Osmanlı dönemine aittir.
- D) Doğru seçenektir. Bursa Ulu Cami, Yıldırım Bayezid döneminde inşa edilen, yirmi kubbeli çok birimli planıyla erken Osmanlı mimarisinin başlıca örneklerindendir.
- E) "Dolmabahçe Camii" doğru değildir. Diğer yapılar klasik veya geç Osmanlı dönemine aittir.

Kritik tuzak: Mimar Sinan ve klasik dönem anıtları merkezi kubbe düzeniyle tanınır; soruda çok kubbeli erken dönem tipi vurgulanmıştır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

36. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Geleneksel Türk süsleme sanatı: kalem işi | Orta | Kavrama | 76 sn

Soru özeti: Cami ve sarayların duvar, kubbe ve tavan yüzeylerine fırça ile uygulanan renkli bitkisel, geometrik ve yazı karakterli bezemelere verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Kalem işi, mimari yüzeylere fırça ve boyayla yapılan bezemelerin genel adıdır. Özellikle kubbe, tavan ve duvarlarda görülür.

Seçenek analizi

- A) "Kündekârî" doğru değildir. Diğer seçenekler farklı malzeme ve uygulama tekniklerine dayanan sanat dallarıdır.
- B) "Ebru" doğru değildir. Diğer seçenekler farklı malzeme ve uygulama tekniklerine dayanan sanat dallarıdır.
- C) "Katı" doğru değildir. Diğer seçenekler farklı malzeme ve uygulama tekniklerine dayanan sanat dallarıdır.
- D) Doğru seçenektir. Kalem işi, mimari yüzeylere fırça ve boyayla yapılan bezemelerin genel adıdır. Özellikle kubbe, tavan ve duvarlarda görülür.
- E) "Minyatür" doğru değildir. Diğer seçenekler farklı malzeme ve uygulama tekniklerine dayanan sanat dallarıdır.

Kritik tuzak: Ahşap birleştirme, kâğıt boyama, kâğıt oyma ve kitap resmi teknikleri mimari yüzeye fırçayla uygulanan bezemeden ayrılır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

37. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Somut olmayan kültürel miras: Kırkpınar | Kolay | Hatırlama | 62 sn

Soru özeti: UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras listesinde yer alan Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali hangi ilimizle özdeşleşmiştir?

Çözüm: Kırkpınar Yağlı Güreşleri, yüzyıllardır Edirne'de düzenlenen ve pehlivanlık kültürünü yaşatan geleneksel festivaldir.

Seçenek analizi

- A) "Kırşehir" doğru değildir. Diğer iller farklı kültürel gelenek ve festivallerle tanınır.
 B) Doğru seçenektir. Kırkpınar Yağlı Güreşleri, yüzyıllardır Edirne'de düzenlenen ve pehlivanlık kültürünü yaşatan geleneksel festivaldir.
 C) "Sivas" doğru değildir. Diğer iller farklı kültürel gelenek ve festivallerle tanınır.
 D) "Manisa" doğru değildir. Diğer iller farklı kültürel gelenek ve festivallerle tanınır.
 E) "Kütahya" doğru değildir. Diğer iller farklı kültürel gelenek ve festivallerle tanınır.

Kritik tuzak: Yağlı güreş Türkiye'nin farklı yerlerinde yapılsa da Kırkpınar özel olarak Edirne ile özdeşleşmiştir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

38. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Anadolu uygarlıkları: Frigler ve Gordion | Orta | Hatırlama | 72 sn

Soru özeti: Başkentleri Gordion olan, Kral Midas ve dokumacılık-mobilyacılık geleneğiyle tanınan Anadolu uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Friglerin başkenti Gordion'dur. Kral Midas, tarım ve hayvancılığa verilen önem ile gelişmiş dokuma ve ahşap işçiliği bu uygarlıkla ilişkilidir.

Seçenek analizi

- A) "Urartular" doğru değildir. Diğer uygarlıkların başkentleri ve karakteristik özellikleri farklıdır.
 B) "Lidyalılar" doğru değildir. Diğer uygarlıkların başkentleri ve karakteristik özellikleri farklıdır.
 C) Doğru seçenektir. Friglerin başkenti Gordion'dur. Kral Midas, tarım ve hayvancılığa verilen önem ile gelişmiş dokuma ve ahşap işçiliği bu uygarlıkla ilişkilidir.
 D) "İyonlar" doğru değildir. Diğer uygarlıkların başkentleri ve karakteristik özellikleri farklıdır.
 E) "Hititler" doğru değildir. Diğer uygarlıkların başkentleri ve karakteristik özellikleri farklıdır.

Kritik tuzak: Anadolu uygarlıklarının başkentleri ve öne çıkan ekonomik-kültürel özellikleri birbirinden ayırt edilmelidir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

39. SORU | DOĞRU CEVAP: E

Türk destan ve anlatı geleneği: Dede Korkut | Orta | Kavrama | 78 sn

Soru özeti: Oğuzların aile yapısı, savaşları, şölenleri ve değer dünyasını hikâyeler aracılığıyla yansıtan; sözlü gelenekten yazıya geçirilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Dede Korkut Hikâyeleri, Oğuz topluluklarının sosyal ve kültürel hayatını destansı hikâyelerle yansıtır ve sözlü-yazılı kültür arasında köprü niteliği taşır.

Seçenek analizi

- A) "Kutadgu Bilig" doğru değildir. Diğer eserler siyaset-ahlak, öğüt, tasavvuf veya dil karşılaştırması alanındadır.
 B) "Atabetü'l-Hakayık" doğru değildir. Diğer eserler siyaset-ahlak, öğüt, tasavvuf veya dil karşılaştırması alanındadır.
 C) "Divân-ı Hikmet" doğru değildir. Diğer eserler siyaset-ahlak, öğüt, tasavvuf veya dil karşılaştırması alanındadır.
 D) "Muhakemetü'l-Lugateyn" doğru değildir. Diğer eserler siyaset-ahlak, öğüt, tasavvuf veya dil karşılaştırması alanındadır.
 E) Doğru seçenektir. Dede Korkut Hikâyeleri, Oğuz topluluklarının sosyal ve kültürel hayatını destansı hikâyelerle yansıtır ve sözlü-yazılı kültür arasında köprü niteliği taşır.

Kritik tuzak: Eserlerin dil dönemi kadar türü ve içeriği de ayırt edicidir; burada hikâye ve Oğuz yaşamı vurgulanmaktadır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

40. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Osmanlı matbaa tarihi: Vankulu Lügati | Kolay | Hatırlama | 72 sn

Soru özeti: İbrahim Müteferrika matbaasında basılan ilk eser aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: İbrahim Müteferrika matbaasının 1729'da bastığı ilk eser, Arapça-Türkçe sözlük niteliğindeki Vankulu Lügati'dir.

Seçenek analizi

- A) "Cihannümâ" doğru değildir. Diğer eserler farklı müelliflere ve yayın süreçlerine aittir.
B) "Kitab-ı Bahriye" doğru değildir. Diğer eserler farklı müelliflere ve yayın süreçlerine aittir.
C) "Seyahatnâme" doğru değildir. Diğer eserler farklı müelliflere ve yayın süreçlerine aittir.
D) Doğru seçenektir. İbrahim Müteferrika matbaasının 1729'da bastığı ilk eser, Arapça-Türkçe sözlük niteliğindeki Vankulu Lügati'dir.
E) "Keşfü'z-Zünûn" doğru değildir. Diğer eserler farklı müelliflere ve yayın süreçlerine aittir.

Kritik tuzak: Matbaada daha sonra farklı eserler basılmıştır; "ilk basılan" ifadesi kronolojiyi sorar.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki genel kültür, sözel-sayısal akıl yürütme ve veri yorumlama soru yaklaşımı; yerleşik alan bilgisi. Soru ve veriler özgündür.

MEVZUAT

SORULAR 41-56 | 16 SORU

41. SORU | DOĞRU CEVAP: A

1982 Anayasası: eğitim ve öğretimin devlet gözetimi | Kolay | Hatırlama | 68 sn

Soru özeti: 1982 Anayasası'na göre eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre aşağıdakilerden hangisinin gözetim ve denetimi altında yapılır?

Çözüm: Anayasa'nın 42. maddesine göre eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre devletin gözetim ve denetimi altında yapılır.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Anayasa'nın 42. maddesine göre eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre devletin gözetim ve denetimi altında yapılır.
- B) "Yalnız belediyelerin" doğru değildir. Diğer seçenekler anayasal düzenlemede gözetim ve denetimin sahibi olarak gösterilmemiştir.
- C) "Yalnız üniversitelerin" doğru değildir. Diğer seçenekler anayasal düzenlemede gözetim ve denetimin sahibi olarak gösterilmemiştir.
- D) "Siyasi partilerin" doğru değildir. Diğer seçenekler anayasal düzenlemede gözetim ve denetimin sahibi olarak gösterilmemiştir.
- E) "Meslek kuruluşlarının" doğru değildir. Diğer seçenekler anayasal düzenlemede gözetim ve denetimin sahibi olarak gösterilmemiştir.

Kritik tuzak: Eğitim hizmetine farklı kurumlar katkı sağlayabilir; anayasal gözetim ve denetim yetkisi devlete aittir.

Kaynak dayanağı: 1982 Anayasası, madde 42. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

42. SORU | DOĞRU CEVAP: A

1982 Anayasası: idarenin mali sorumluluğu | Orta | Kavrama | 88 sn

Soru özeti: Bir kamu kurumunun hukuka aykırı işlemi nedeniyle kişi maddi zarara uğramış ve işlemin iptalinin yanında zararının karşılanmasını da istemiştir. 1982 Anayasası'ndaki hangi ilke bu talebin anayasal dayanağını en doğrudan oluşturur?

Çözüm: Anayasa'nın 125. maddesi idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödeme yükümlülüğünü düzenler. İptal davasından ayrı olarak tam yargı talebinin anayasal temelini bu ilke oluşturur.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. Anayasa'nın 125. maddesi idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödeme yükümlülüğünü düzenler. İptal davasından ayrı olarak tam yargı talebinin anayasal temelini bu ilke oluşturur.
- B) "Yasama yetkisi devredilemez." doğru değildir. Diğer seçenekler farklı anayasal alanlara ilişkindir.
- C) "Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılamaz." doğru değildir. Diğer seçenekler farklı anayasal alanlara ilişkindir.
- D) "Vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülükler kanunla konulur." doğru değildir. Diğer seçenekler farklı anayasal alanlara ilişkindir.
- E) "Kamu hizmetine girmede görev gereklerinden başka ayırım gözetilemez." doğru değildir. Diğer seçenekler farklı anayasal alanlara ilişkindir.

Kritik tuzak: Hukuka aykırılık yargı denetimini; zararın giderilmesi ise idarenin mali sorumluluğunu gündeme getirir.

Kaynak dayanağı: 1982 Anayasası, madde 125. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

43. SORU | DOĞRU CEVAP: E

1982 Anayasası: sendika kurma hakkı | Orta | Uygulama | 82 sn

Soru özeti: 1982 Anayasası'na göre çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek amacıyla sendika ve üst kuruluşları nasıl kurabilir?

Çözüm: Anayasa'nın 51. maddesi çalışanlar ve işverenlere, önceden izin almaksızın sendika ve üst kuruluş kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten çekilme hakkı tanır.

Seçenek analizi

- A) "Cumhurbaşkanının onayıyla" doğru değildir. Diğer seçenekler anayasal hakkı izin sistemine bağlar.
- B) "TBMM kararıyla" doğru değildir. Diğer seçenekler anayasal hakkı izin sistemine bağlar.
- C) "Mahkeme izniyle" doğru değildir. Diğer seçenekler anayasal hakkı izin sistemine bağlar.
- D) "Valilik tarafından kurularak" doğru değildir. Diğer seçenekler anayasal hakkı izin sistemine bağlar.
- E) Doğru seçenektir. Anayasa'nın 51. maddesi çalışanlar ve işverenlere, önceden izin almaksızın sendika ve üst kuruluş kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten çekilme hakkı tanır.

Kritik tuzak: Kuruluş bildirimi ve kanuni usuller bulunabilir; bunlar "önceden izin" şartı anlamına gelmez.

Kaynak dayanağı: 1982 Anayasası, madde 51. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

44. SORU | DOĞRU CEVAP: A

1982 Anayasası: işkence ve insan haysiyeti | Zor | Analiz | 104 sn

Soru özeti: Bir kamu görevlisinin kişiye bilgi vermesi için insan onuruyla bağdaşmayan fiziksel ve ruhsal baskı uygulaması, 1982 Anayasası'nda düzenlenen hangi güvenceyi doğrudan ihlal eder?**Çözüm:** Anayasa'nın 17. maddesi işkence ve eziyeti, ayrıca insan haysiyetiyle bağdaşmayan ceza veya muameleyi kesin biçimde yasaklar. Senaryodaki baskı doğrudan bu güvenceyi ihlal eder.**Seçenek analizi**

- A) Doğru seçenektir. Anayasa'nın 17. maddesi işkence ve eziyeti, ayrıca insan haysiyetiyle bağdaşmayan ceza veya muameleyi kesin biçimde yasaklar. Senaryodaki baskı doğrudan bu güvenceyi ihlal eder.
- B) "Özel hayatın gizliliği" doğru değildir. Diğer haklar senaryodaki insan onuruna aykırı muamelenin doğrudan anayasal karşılığı değildir.
- C) "Yerleşme ve seyahat hürriyeti" doğru değildir. Diğer haklar senaryodaki insan onuruna aykırı muamelenin doğrudan anayasal karşılığı değildir.
- D) "Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı" doğru değildir. Diğer haklar senaryodaki insan onuruna aykırı muamelenin doğrudan anayasal karşılığı değildir.
- E) "Mülkiyet hakkı" doğru değildir. Diğer haklar senaryodaki insan onuruna aykırı muamelenin doğrudan anayasal karşılığı değildir.

Kritik tuzak: Bilginin elde edilme amacı veya kişinin konumu yasağı ortadan kaldırmaz; insan onuru dokunulmazdır.**Kaynak dayanağı:** 1982 Anayasası, madde 17. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.**45. SORU | DOĞRU CEVAP: A**

657 sayılı Kanun: haftalık çalışma süresi | Kolay | Hatırlama | 64 sn

Soru özeti: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre memurların haftalık çalışma süresi genel olarak kaç saattir?**Çözüm:** 657 sayılı Kanun'un 99. maddesine göre memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir. Cumartesi ve pazar günleri tatildir; hizmetin özelliğine göre farklı düzenlemeler yapılabilir.**Seçenek analizi**

- A) Doğru seçenektir. 657 sayılı Kanun'un 99. maddesine göre memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir. Cumartesi ve pazar günleri tatildir; hizmetin özelliğine göre farklı düzenlemeler yapılabilir.
- B) "35 saat" doğru değildir. Diğer süreler kanundaki genel haftalık çalışma süresi değildir.
- C) "42 saat" doğru değildir. Diğer süreler kanundaki genel haftalık çalışma süresi değildir.
- D) "45 saat" doğru değildir. Diğer süreler kanundaki genel haftalık çalışma süresi değildir.
- E) "48 saat" doğru değildir. Diğer süreler kanundaki genel haftalık çalışma süresi değildir.

Kritik tuzak: Bazı hizmet alanlarında özel çalışma düzeni bulunması genel kuralı değiştirmez.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, madde 99. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.**46. SORU | DOĞRU CEVAP: C**

657 sayılı Kanun: yıllık izin süreleri | Orta | Uygulama | 82 sn

Soru özeti: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre hizmet süresi dokuz yıl olan memur ile hizmet süresi on iki yıl olan memurun yıllık izin süreleri sırasıyla kaç gündür?**Çözüm:** Kanuna göre hizmeti bir yıldan on yıla kadar olanların (on yıl dâhil) yıllık izni 20 gün, hizmeti on yıldan fazla olanların 30 gündür. Dokuz yıl için 20, on iki yıl için 30 gün uygulanır.**Seçenek analizi**

- A) "15 gün - 20 gün" doğru değildir. Diğer seçenekler hizmet süresi eşiklerini yanlış uygular.
- B) "20 gün - 20 gün" doğru değildir. Diğer seçenekler hizmet süresi eşiklerini yanlış uygular.
- C) Doğru seçenektir. Kanuna göre hizmeti bir yıldan on yıla kadar olanların (on yıl dâhil) yıllık izni 20 gün, hizmeti on yıldan fazla olanların 30 gündür. Dokuz yıl için 20, on iki yıl için 30 gün uygulanır.
- D) "30 gün - 30 gün" doğru değildir. Diğer seçenekler hizmet süresi eşiklerini yanlış uygular.
- E) "30 gün - 40 gün" doğru değildir. Diğer seçenekler hizmet süresi eşiklerini yanlış uygular.

Kritik tuzak: On yıllık hizmet "on yıl dâhil" 20 günlük gruptadır; yalnızca on yıldan fazla hizmette 30 gün olur.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, madde 102. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.**47. SORU | DOĞRU CEVAP: A**

657 sayılı Kanun: analık izni | Orta | Analiz | 78 sn

Soru özeti: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre çoğul gebelik hâlinde doğumdan önceki sekiz haftalık analık izni süresine kaç hafta eklenir?

Çözüm: 657 sayılı Kanun'un 104. maddesine göre kadın memura doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta analık izni verilir; çoğul gebelikte doğum öncesi sekiz haftaya iki hafta eklenir.

Seçenek analizi

- A) Doğru seçenektir. 657 sayılı Kanun'un 104. maddesine göre kadın memura doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta analık izni verilir; çoğul gebelikte doğum öncesi sekiz haftaya iki hafta eklenir.
- B) "1 hafta" doğru değildir. Diğer süreler kanundaki çoğul gebelik ek süresi değildir.
- C) "3 hafta" doğru değildir. Diğer süreler kanundaki çoğul gebelik ek süresi değildir.
- D) "4 hafta" doğru değildir. Diğer süreler kanundaki çoğul gebelik ek süresi değildir.
- E) "6 hafta" doğru değildir. Diğer süreler kanundaki çoğul gebelik ek süresi değildir.

Kritik tuzak: Ek süre doğum sonrası bölüme değil, doğum öncesi izin süresine eklenir.

Kaynak dayanağı: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, madde 104. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

48. SORU | DOĞRU CEVAP: E

657 sayılı Kanun: babalık izni | Orta | Hatırlama | 72 sn

Soru özeti: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre eşinin doğum yapması hâlinde memura isteği üzerine kaç gün babalık izni verilir?

Çözüm: Kanunun mazeret iznini düzenleyen hükmüne göre eşinin doğum yapması hâlinde memura isteği üzerine on gün babalık izni verilir.

Seçenek analizi

- A) "3 gün" doğru değildir. Diğer süreler babalık izni için öngörülen süre değildir.
- B) "5 gün" doğru değildir. Diğer süreler babalık izni için öngörülen süre değildir.
- C) "7 gün" doğru değildir. Diğer süreler babalık izni için öngörülen süre değildir.
- D) "15 gün" doğru değildir. Diğer süreler babalık izni için öngörülen süre değildir.
- E) Doğru seçenektir. Kanunun mazeret iznini düzenleyen hükmüne göre eşinin doğum yapması hâlinde memura isteği üzerine on gün babalık izni verilir.

Kritik tuzak: Evlilik ve yakınların ölümü nedeniyle verilen yedi günlük izinle babalık izni karıştırılmamalıdır.

Kaynak dayanağı: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, madde 104. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

49. SORU | DOĞRU CEVAP: B

657 sayılı Kanun: kınama cezası | Zor | Kavrama | 96 sn

Soru özeti: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre memura görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesi hangi disiplin cezasıdır?

Çözüm: Kanunda kınama, memura görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesi olarak tanımlanır. Uyarma ise daha dikkatli olması gerektiğinin yazıyla bildirilmesidir.

Seçenek analizi

- A) "Uyarma" doğru değildir. Diğer cezaların tanımı ve sonuçları farklıdır.
- B) Doğru seçenektir. Kanunda kınama, memura görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesi olarak tanımlanır. Uyarma ise daha dikkatli olması gerektiğinin yazıyla bildirilmesidir.
- C) "Aylıktan kesme" doğru değildir. Diğer cezaların tanımı ve sonuçları farklıdır.
- D) "Kademe ilerlemesinin durdurulması" doğru değildir. Diğer cezaların tanımı ve sonuçları farklıdır.
- E) "Devlet memurluğundan çıkarma" doğru değildir. Diğer cezaların tanımı ve sonuçları farklıdır.

Kritik tuzak: "Kusurlu olduğunun bildirilmesi" ile "daha dikkatli olması gerektiğinin bildirilmesi" ifadeleri birbirine yakındır; ilk ifade kınamadır.

Kaynak dayanağı: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, madde 125. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

50. SORU | DOĞRU CEVAP: B

1739 sayılı Kanun: örgün eğitim kapsamı | Orta | Hatırlama | 78 sn

Soru özeti: 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi örgün eğitim kurumlarının tümünü birlikte verir?

Çözüm: 1739 sayılı Kanun'da örgün eğitim; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar.

Seçenek analizi

- A) "İlköğretim, halk eğitimi ve hizmet içi eğitim" doğru değildir. Diğer seçenekler örgün ve yaygın eğitim unsurlarını karıştırır veya kapsamı eksik verir.
- B) Doğru seçenektir. 1739 sayılı Kanun'da örgün eğitim; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar.
- C) "Okul öncesi eğitim, çıraklık kursları ve uzaktan eğitim" doğru değildir. Diğer seçenekler örgün ve yaygın eğitim unsurlarını karıştırır veya kapsamı eksik verir.
- D) "Yalnız ilköğretim ve ortaöğretim" doğru değildir. Diğer seçenekler örgün ve yaygın eğitim unsurlarını karıştırır veya kapsamı eksik verir.
- E) "Halk eğitimi, meslek kursları ve yükseköğretim" doğru değildir. Diğer seçenekler örgün ve yaygın eğitim unsurlarını karıştırır veya kapsamı eksik verir.

Kritik tuzak: Yaygın eğitim faaliyetleri örgün eğitimle birlikte yürütülebilir; ancak örgün eğitim kurumları listesine dâhil değildir.

Kaynak dayanağı: 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, eğitim sisteminin genel yapısı. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

51. SORU | DOĞRU CEVAP: D

1739 sayılı Kanun: yaygın eğitim | Orta | Analiz | 84 sn

Soru özeti: Okula hiç gitmemiş, örgün eğitimin bir kademesinden ayrılmış veya bir kademeyi bitirmiş kişilere ilgi ve ihtiyaçlarına göre örgün eğitimin yanında ya da dışında eğitim etkinlikleri düzenlenmesi aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: 1739 sayılı Kanun'a göre yaygın eğitim, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, herhangi bir kademesinde bulunan veya ayrılmış ya da bitirmiş kişilere örgün eğitimin yanında veya dışında düzenlenen faaliyetleri kapsar.

Seçenek analizi

- A) "Özel öğretim" doğru değildir. Diğer kavramlar verilen tanımın bütün unsurlarını karşılamaz.
- B) "Zorunlu eğitim" doğru değildir. Diğer kavramlar verilen tanımın bütün unsurlarını karşılamaz.
- C) "Yükseköğretim" doğru değildir. Diğer kavramlar verilen tanımın bütün unsurlarını karşılamaz.
- D) Doğru seçenektir. 1739 sayılı Kanun'a göre yaygın eğitim, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, herhangi bir kademesinde bulunan veya ayrılmış ya da bitirmiş kişilere örgün eğitimin yanında veya dışında düzenlenen faaliyetleri kapsar.
- E) "Örgün eğitim" doğru değildir. Diğer kavramlar verilen tanımın bütün unsurlarını karşılamaz.

Kritik tuzak: Faaliyetin okul binasında yapılması onu otomatik olarak örgün eğitim yapmaz; hedef kitle ve düzenleniş biçimi belirleyicidir.

Kaynak dayanağı: 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, yaygın eğitim hükümleri. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

52. SORU | DOĞRU CEVAP: D

222 sayılı Kanun: ilköğretimin yapısı | Orta | Hatırlama | 78 sn

Soru özeti: 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'na göre ilköğretim aşağıdakilerden hangisinden oluşur?

Çözüm: Kanunda ilköğretim, dört yıl süreli ve zorunlu ilkokul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokuldan oluşan millî eğitim ve öğretim kurumu olarak tanımlanır.

Seçenek analizi

- A) "Beş yıllık ilkokul ile üç yıllık ortaokuldan" doğru değildir. Diğer seçenekler kanundaki süre ve zorunluluk düzenini doğru vermez.
- B) "Sekiz yıllık kesintisiz tek okuldan" doğru değildir. Diğer seçenekler kanundaki süre ve zorunluluk düzenini doğru vermez.
- C) "Dört yıllık ilkokul ile zorunlu olmayan ortaokuldan" doğru değildir. Diğer seçenekler kanundaki süre ve zorunluluk düzenini doğru vermez.
- D) Doğru seçenektir. Kanunda ilköğretim, dört yıl süreli ve zorunlu ilkokul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokuldan oluşan millî eğitim ve öğretim kurumu olarak tanımlanır.
- E) "Üç yıllık ilkokul ile beş yıllık ortaokuldan" doğru değildir. Diğer seçenekler kanundaki süre ve zorunluluk düzenini doğru vermez.

Kritik tuzak: Geçmişteki kesintisiz sekiz yıllık yapı ile güncel 4+4 düzeni karıştırılmamalıdır.

Kaynak dayanağı: 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

53. SORU | DOĞRU CEVAP: E

4982 sayılı Kanun: başvurunun ilgili kuruma gönderilmesi | Orta | Uygulama | 88 sn

Soru özeti: Bir kişi, istediği belgenin bulunmadığı bir kamu kurumuna bilgi edinme başvurusu yapmıştır. Belgenin başka bir kamu kurumunda bulunduğu anlaşılmıştır. 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre başvuru kurum öncelikle ne yapmalıdır?

Çözüm: İstenen bilgi veya belge başka bir kurumda bulunuyorsa başvuru ilgili kuruma gönderilir ve durum başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir. Böylece hakkın kullanılması şekilcilikle engellenmez.

Seçenek analizi

- A) "Başvuruyu hiçbir işlem yapmadan reddetmelidir." doğru değildir. Diğer seçenekler kanunun başvuru kolaylaştırıcı yaklaşımıyla bağdaşmaz.
- B) "Başvuru sahibinden yeni bir dilekçe yazmasını zorunlu tutmalıdır." doğru değildir. Diğer seçenekler kanunun başvuru kolaylaştırıcı yaklaşımıyla bağdaşmaz.
- C) "Belgeyi kendisi üretmiş gibi cevap vermemelidir." doğru değildir. Diğer seçenekler kanunun başvuru kolaylaştırıcı yaklaşımıyla bağdaşmaz.
- D) "Başvuruyu süresiz olarak bekletmelidir." doğru değildir. Diğer seçenekler kanunun başvuru kolaylaştırıcı yaklaşımıyla bağdaşmaz.
- E) Doğru seçenektir. İstenen bilgi veya belge başka bir kurumda bulunuyorsa başvuru ilgili kuruma gönderilir ve durum başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir. Böylece hakkın kullanılması şikâyetle engellenmez.

Kritik tuzak: Kurumda belge bulunmaması her durumda ret nedeni değildir; doğru kuruma yönlendirme yükümlülüğü doğabilir.

Kaynak dayanağı: 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, başvuru usulü hükümleri. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

54. SORU | DOĞRU CEVAP: E

5018 sayılı Kanun: genel yönetim kapsamı | Orta | Kavrama | 84 sn

Soru özeti: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri hangi üç ana gruptan oluşur?

Çözüm: 5018 sayılı Kanun genel yönetim kapsamını merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareler olarak üç ana grupta ele alır.

Seçenek analizi

- A) "Bakanlıklar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve özel şirketler" doğru değildir. Diğer seçenekler kanundaki üçlü sınıflandırmayı vermez.
- B) "Yalnız genel bütçeli ve özel bütçeli idareler" doğru değildir. Diğer seçenekler kanundaki üçlü sınıflandırmayı vermez.
- C) "TBMM, siyasi partiler ve meslek kuruluşları" doğru değildir. Diğer seçenekler kanundaki üçlü sınıflandırmayı vermez.
- D) "Belediyeler, vakıflar ve kooperatifler" doğru değildir. Diğer seçenekler kanundaki üçlü sınıflandırmayı vermez.
- E) Doğru seçenektir. 5018 sayılı Kanun genel yönetim kapsamını merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareler olarak üç ana grupta ele alır.

Kritik tuzak: Kamu iktisadi teşebbüsleri kamu kesiminde yer alsa da 5018'deki genel yönetim kapsamı sınıflandırmasıyla aynı değildir.

Kaynak dayanağı: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, kapsam ve tanımlar. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

55. SORU | DOĞRU CEVAP: D

1 sayılı CBK: Ortaöğretim Genel Müdürlüğü | Zor | Analiz | 108 sn

Soru özeti: Genel lise, fen lisesi, sosyal bilimler lisesi, güzel sanatlar lisesi ve spor liselerinin yönetimine ve öğrencilerinin eğitim-öğretimine yönelik politikaları uygulamak aşağıdaki Millî Eğitim Bakanlığı hizmet birimlerinden hangisinin görev alanındadır?

Çözüm: Genel ortaöğretim kurumlarının yönetimi, program ve uygulamalarına ilişkin görevler Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nün görev alanındadır. Mesleki ve teknik ortaöğretim ayrı genel müdürlük tarafından yürütülür.

Seçenek analizi

- A) "Temel Eğitim Genel Müdürlüğü" doğru değildir. Diğer birimlerin hedef kurum ve hizmet alanları farklıdır.
- B) "Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü" doğru değildir. Diğer birimlerin hedef kurum ve hizmet alanları farklıdır.
- C) "Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü" doğru değildir. Diğer birimlerin hedef kurum ve hizmet alanları farklıdır.
- D) Doğru seçenektir. Genel ortaöğretim kurumlarının yönetimi, program ve uygulamalarına ilişkin görevler Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nün görev alanındadır. Mesleki ve teknik ortaöğretim ayrı genel müdürlük tarafından yürütülür.
- E) "Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü" doğru değildir. Diğer birimlerin hedef kurum ve hizmet alanları farklıdır.

Kritik tuzak: "Lise" sözcüğü bütün lise türlerini aynı birime bağlamaz; mesleki-teknik kurumlarla genel ortaöğretim ayrımı yapılmalıdır.

Kaynak dayanağı: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Millî Eğitim Bakanlığı hizmet birimleri. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

56. SORU | DOĞRU CEVAP: C

1 sayılı CBK: Personel Genel Müdürlüğü | Kolay | Kavrama | 68 sn

Soru özeti: Millî Eğitim Bakanlığı personelinin atama, özlük, emeklilik ve benzeri insan kaynakları işlemlerini yürütmek aşağıdaki hizmet birimlerinden hangisinin temel görevidir?

Çözüm: Atama, özlük, emeklilik ve insan kaynakları planlaması Personel Genel Müdürlüğü'nün görev alanındadır.

Seçenek analizi

- A) "Teftiş Kurulu Başkanlığı" doğru değildir. Diğer seçeneklerin görev alanı personel özlük işlemleri değildir.

- B) "Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü" doğru değildir. Diğer seçeneklerin görev alanı personel özlük işlemleri değildir.
- C) Doğru seçenektir. Atama, özlük, emeklilik ve insan kaynakları planlaması Personel Genel Müdürlüğü'nün görev alanındadır.
- D) "Strateji Geliştirme Başkanlığı" doğru değildir. Diğer seçeneklerin görev alanı personel özlük işlemleri değildir.
- E) "Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü" doğru değildir. Diğer seçeneklerin görev alanı personel özlük işlemleri değildir.

Kritik tuzak: Diğer birimler denetim, lojistik-destek, strateji-mali yönetim veya hukuk hizmetleri yürütür.

Kaynak dayanağı: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Millî Eğitim Bakanlığı hizmet birimleri. Mevzuat sorusu özgündür; kullanım öncesinde güncel resmî metin kontrolü önerilir.

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

SORULAR 57-68 | 12 SORU

57. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Millî cemiyetler: Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti | Orta | Kavrama | 80 sn

Soru özeti: Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasında Trakya'nın Yunanistan'a katılmasını önlemek ve bölgenin Türk yurdu olduğunu savunmak amacıyla kurulan millî cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Trakya'nın Yunanistan'a bırakılmasını önlemek ve bölgenin Türk kimliğini savunmak amacıyla kurulmuştur.

Seçenek analizi

- A) "İzmir Müdafaa-i Hukuk-ı Osmaniye Cemiyeti" doğru değildir. Diğer cemiyetler İzmir-Batı Anadolu, Çukurova, Doğu Anadolu veya ülke çapında basın-propaganda çalışmalarıyla ilişkilidir.
- B) "Kilikyalılar Cemiyeti" doğru değildir. Diğer cemiyetler İzmir-Batı Anadolu, Çukurova, Doğu Anadolu veya ülke çapında basın-propaganda çalışmalarıyla ilişkilidir.
- C) "Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" doğru değildir. Diğer cemiyetler İzmir-Batı Anadolu, Çukurova, Doğu Anadolu veya ülke çapında basın-propaganda çalışmalarıyla ilişkilidir.
- D) Doğru seçenektir. Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Trakya'nın Yunanistan'a bırakılmasını önlemek ve bölgenin Türk kimliğini savunmak amacıyla kurulmuştur.
- E) "Millî Kongre Cemiyeti" doğru değildir. Diğer cemiyetler İzmir-Batı Anadolu, Çukurova, Doğu Anadolu veya ülke çapında basın-propaganda çalışmalarıyla ilişkilidir.

Kritik tuzak: Millî cemiyetlerin ortak amacı işgallere karşı koymaktır; ayırıcı unsur savundukları bölgedir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.

58. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Sivas Kongresi: Batı Cephesi komutanlığı | Zor | Analiz | 110 sn

Soru özeti: Sivas Kongresi sırasında Temsil Heyeti'nin yalnızca karar alan bir kurul olmaktan çıkarak yürütme yetkisi kullanmaya başladığını gösteren gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Ali Fuat Paşa'nın Batı Anadolu Kuvayimillîye Komutanlığına atanması, Temsil Heyeti'nin hükûmet gibi yürütme yetkisi kullandığını gösterir. Diğer gelişmeler önemli siyasi kararlardır ancak doğrudan atama yetkisinin kullanılmasını göstermez.

Seçenek analizi

- A) "Manda ve himayenin reddedilmesi" doğru değildir. Diğer seçenekler kongrenin karar ve örgütlenme boyutuna ilişkindir; icrai atama niteliği taşımaz.
- B) "Millî cemiyetlerin tek çatı altında birleştirilmesi" doğru değildir. Diğer seçenekler kongrenin karar ve örgütlenme boyutuna ilişkindir; icrai atama niteliği taşımaz.
- C) Doğru seçenektir. Ali Fuat Paşa'nın Batı Anadolu Kuvayimillîye Komutanlığına atanması, Temsil Heyeti'nin hükûmet gibi yürütme yetkisi kullandığını gösterir. Diğer gelişmeler önemli siyasi kararlardır ancak doğrudan atama yetkisinin kullanılmasını göstermez.
- D) "İrade-i Milliye gazetesinin çıkarılması" doğru değildir. Diğer seçenekler kongrenin karar ve örgütlenme boyutuna ilişkindir; icrai atama niteliği taşımaz.
- E) "Kongrenin bütün yurttan temsilcilerle toplanması" doğru değildir. Diğer seçenekler kongrenin karar ve örgütlenme boyutuna ilişkindir; icrai atama niteliği taşımaz.

Kritik tuzak: Kongrenin ulusal niteliği ile Temsil Heyeti'nin icra yetkisi birbirinden ayrılmalıdır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.

59. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Bilecik Görüşmesi | Kolay | Hatırlama | 66 sn

Soru özeti: Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul Hükûmeti adına gelen Ahmet İzzet Paşa ve Salih Paşa ile Aralık 1920'de yaptığı görüşme aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Bilecik Görüşmesi, Mustafa Kemal Paşa ile İstanbul Hükûmeti heyeti arasında Aralık 1920'de yapılmıştır. Görüşmeden uzlaşma çıkmamış, heyet bir süre Ankara'da tutulmuştur.

Seçenek analizi

- A) "Amasya Görüşmeleri" doğru değildir. Diğer seçenekler farklı tarih ve amaçlara sahip toplantılardır.
- B) "Londra Konferansı" doğru değildir. Diğer seçenekler farklı tarih ve amaçlara sahip toplantılardır.
- C) Doğru seçenektir. Bilecik Görüşmesi, Mustafa Kemal Paşa ile İstanbul Hükûmeti heyeti arasında Aralık 1920'de yapılmıştır. Görüşmeden uzlaşma çıkmamış, heyet bir süre Ankara'da tutulmuştur.

- D) "Mudanya Görüşmeleri" doğru değildir. Diğer seçenekler farklı tarih ve amaçlara sahip toplantılardır.
 E) "İzmir İktisat Kongresi" doğru değildir. Diğer seçenekler farklı tarih ve amaçlara sahip toplantılardır.

Kritik tuzak: Amasya Görüşmeleri 1919'da Temsil Heyeti ile İstanbul Hükûmeti arasında yapılmıştır; tarih ve taraf ayrımı önemlidir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.

60. SORU | DOĞRU CEVAP: E

İkinci İnönü Savaşı | Orta | Hatırlama | 72 sn

Soru özeti: Mustafa Kemal Paşa'nın İsmet Paşa'ya gönderdiği "Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs talihini de yendiniz." sözünün söylendiği askerî başarı aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Bu söz, 1 Nisan 1921'de kazanılan İkinci İnönü Savaşı sonrasında İsmet Paşa'ya gönderilen telgrafta yer almıştır.

Seçenek analizi

- A) "Birinci İnönü Savaşı" doğru değildir. Diğer savaşlarla ilgili farklı tarihî söz ve sonuçlar bulunmaktadır.
 B) "Sakarya Meydan Muharebesi" doğru değildir. Diğer savaşlarla ilgili farklı tarihî söz ve sonuçlar bulunmaktadır.
 C) "Büyük Taarruz" doğru değildir. Diğer savaşlarla ilgili farklı tarihî söz ve sonuçlar bulunmaktadır.
 D) "Kütahya-Eskişehir Savaşları" doğru değildir. Diğer savaşlarla ilgili farklı tarihî söz ve sonuçlar bulunmaktadır.
 E) Doğru seçenektir. Bu söz, 1 Nisan 1921'de kazanılan İkinci İnönü Savaşı sonrasında İsmet Paşa'ya gönderilen telgrafta yer almıştır.

Kritik tuzak: İnönü savaşlarının ikisi de düzenli ordunun başarısıdır; alıntının özellikle ikinci savaşla ilişkisi ayırt edilmelidir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.

61. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Sakarya Meydan Muharebesi sonrası unvanlar | Orta | Uygulama | 76 sn

Soru özeti: Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra TBMM, Mustafa Kemal Paşa'ya aşağıdaki unvan ve rütbelere hangilerini birlikte vermiştir?

Çözüm: TBMM, Sakarya Zaferi'nin ardından 19 Eylül 1921'de Mustafa Kemal Paşa'ya Gazi unvanı ve mareşal rütbesi vermiştir.

Seçenek analizi

- A) "Başkomutan unvanı ve orgeneral rütbesi" doğru değildir. Diğer birleşimler tarihî düzenlemeyi doğru yansıtmaz.
 B) "Gazi unvanı ve general rütbesi" doğru değildir. Diğer birleşimler tarihî düzenlemeyi doğru yansıtmaz.
 C) Doğru seçenektir. TBMM, Sakarya Zaferi'nin ardından 19 Eylül 1921'de Mustafa Kemal Paşa'ya Gazi unvanı ve mareşal rütbesi vermiştir.
 D) "Cumhurbaşkanı unvanı ve mareşal rütbesi" doğru değildir. Diğer birleşimler tarihî düzenlemeyi doğru yansıtmaz.
 E) "Halaskâr unvanı ve müşir rütbesi" doğru değildir. Diğer birleşimler tarihî düzenlemeyi doğru yansıtmaz.

Kritik tuzak: Başkomutanlık yetkisi savaş öncesinde kanunla verilmiştir; zafer sonrasındaki ödüllendirme Gazi ve mareşalliktir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.

62. SORU | DOĞRU CEVAP: E

Mudanya Ateşkes Antlaşması: Doğu Trakya | Orta | Analiz | 88 sn

Soru özeti: Mudanya Ateşkes Antlaşması ile aşağıdaki kazanımlardan hangisi silahlı çatışmaya gerek kalmadan elde edilmiştir?

Çözüm: Mudanya Ateşkes Antlaşması ile Yunan kuvvetlerinin Doğu Trakya'yı boşaltması ve bölgenin Türkiye'ye devredilmesi kararlaştırıldı. Böylece Doğu Trakya savaşmadan geri alındı.

Seçenek analizi

- A) "Musul'un Türkiye'ye katılması" doğru değildir. Diğer seçenekler Mudanya'nın doğrudan sonucu değildir.
 B) "Kapitülasyonların kaldırılması" doğru değildir. Diğer seçenekler Mudanya'nın doğrudan sonucu değildir.
 C) "Hatay'ın Türkiye'ye katılması" doğru değildir. Diğer seçenekler Mudanya'nın doğrudan sonucu değildir.
 D) "Boğazların tamamen Türk askerî denetimine girmesi" doğru değildir. Diğer seçenekler Mudanya'nın doğrudan sonucu değildir.
 E) Doğru seçenektir. Mudanya Ateşkes Antlaşması ile Yunan kuvvetlerinin Doğu Trakya'yı boşaltması ve bölgenin Türkiye'ye devredilmesi kararlaştırıldı. Böylece Doğu Trakya savaşmadan geri alındı.

Kritik tuzak: Ateşkes ile barış antlaşmasının hükümleri karıştırılmamalıdır; kapitülasyonlar ve diğer sınır meseleleri Lozan sürecindedir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.

63. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Lozan Barış Antlaşması: yabancı okullar | Zor | Analiz | 108 sn

Soru özeti: Lozan Barış Antlaşması sonrasında Türkiye'deki yabancı okullarla ilgili aşağıdaki esaslardan hangisi benimsenmiştir?**Çözüm:** Lozan'dan sonra yabancı okullar Türkiye'nin egemenlik yetkisi kapsamında Türk kanunlarına ve millî eğitim denetimine tabi tutulmuştur. Yabancı devletlerin iç işlerine müdahale aracı olmaları engellenmiştir.**Seçenek analizi**

- A) "Yabancı okullar bütünüyle diplomatik temsilciliklerin yönetimine bırakılmıştır." doğru değildir. Diğer seçenekler Türkiye'nin egemenlik anlayışıyla bağdaşmaz.
- B) Doğru seçenektir. Lozan'dan sonra yabancı okullar Türkiye'nin egemenlik yetkisi kapsamında Türk kanunlarına ve millî eğitim denetimine tabi tutulmuştur. Yabancı devletlerin iç işlerine müdahale aracı olmaları engellenmiştir.
- C) "Yabancı okullara Türk okullarından üstün hukuki statü verilmiştir." doğru değildir. Diğer seçenekler Türkiye'nin egemenlik anlayışıyla bağdaşmaz.
- D) "Yabancı okulların programlarına Türkiye hiçbir biçimde müdahale edememiştir." doğru değildir. Diğer seçenekler Türkiye'nin egemenlik anlayışıyla bağdaşmaz.
- E) "Bütün yabancı okullar antlaşmayla derhâl kapatılmıştır." doğru değildir. Diğer seçenekler Türkiye'nin egemenlik anlayışıyla bağdaşmaz.

Kritik tuzak: Egemenlik tesis edilmesi, bütün okulların kapatılması anlamına gelmez; belirleyici olan Türk hukukuna ve denetimine bağlılıktır.**Kaynak dayanağı:** 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.**64. SORU | DOĞRU CEVAP: E**

3 Mart 1924 düzenlemeleri | Orta | Değerlendirme | 100 sn

Soru özeti: 3 Mart 1924'te halifeliğin kaldırılması, Şer'iye ve Evkaf Vekâleti ile Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Vekâletinin kaldırılması ve Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi birlikte değerlendirildiğinde aşağıdaki amaçlardan hangisi öne çıkar?**Çözüm:** Bu düzenlemeler dinî-siyasi ikiliği azaltmış, eğitimde birliği sağlamış ve askerî-idari görevleri modern devlet yapısında yeniden düzenlemiştir. Ortak yön, millî, laik ve merkezi devlet düzenini güçlendirmektir.**Seçenek analizi**

- A) "Yerel yönetimlerin merkezden tamamen bağımsız hâle gelmesi" doğru değildir. Diğer seçenekler düzenlemelerin tersine parçalı veya vesayetçi bir yapı öngörür.
- B) "Çok hukuklu yapının güçlendirilmesi" doğru değildir. Diğer seçenekler düzenlemelerin tersine parçalı veya vesayetçi bir yapı öngörür.
- C) "Askerî yönetimin siyasi iktidara üstün kılınması" doğru değildir. Diğer seçenekler düzenlemelerin tersine parçalı veya vesayetçi bir yapı öngörür.
- D) "Eğitim kurumlarının farklı otoritelere bağlanması" doğru değildir. Diğer seçenekler düzenlemelerin tersine parçalı veya vesayetçi bir yapı öngörür.
- E) Doğru seçenektir. Bu düzenlemeler dinî-siyasi ikiliği azaltmış, eğitimde birliği sağlamış ve askerî-idari görevleri modern devlet yapısında yeniden düzenlemiştir. Ortak yön, millî, laik ve merkezi devlet düzenini güçlendirmektir.

Kritik tuzak: Her bir kanunun doğrudan konusu farklıdır; soru ortak tarihsel yönü bulmayı gerektirir.**Kaynak dayanağı:** 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.**65. SORU | DOĞRU CEVAP: E**

1928 Anayasa değişikliği ve laikleşme | Kolay | Kavrama | 68 sn

Soru özeti: 1928'de 1924 Anayasası'nda yapılan değişikliklerden biri aşağıdakilerden hangisidir?**Çözüm:** 1928 Anayasa değişikliğiyle "Devletin dini İslam'dır." hükmü çıkarılmış ve devlet düzeninin laikleşmesi yönünde önemli bir adım atılmıştır.**Seçenek analizi**

- A) "Kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkı verilmesi" doğru değildir. Diğer seçenekler 1928 Anayasa değişikliğinin konusu değildir.
- B) "Saltanatın kaldırılması" doğru değildir. Diğer seçenekler 1928 Anayasa değişikliğinin konusu değildir.
- C) "Halifeliğin kaldırılması" doğru değildir. Diğer seçenekler 1928 Anayasa değişikliğinin konusu değildir.
- D) "Çok partili hayata kesin olarak geçilmesi" doğru değildir. Diğer seçenekler 1928 Anayasa değişikliğinin konusu değildir.
- E) Doğru seçenektir. 1928 Anayasa değişikliğiyle "Devletin dini İslam'dır." hükmü çıkarılmış ve devlet düzeninin laikleşmesi yönünde önemli bir adım atılmıştır.

Kritik tuzak: Kadınların milletvekili seçme-seçilme hakkı 1934'te verilmiştir; diğer gelişmeler farklı tarihlere aittir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.

66. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı | Orta | Analiz | 90 sn

Soru özeti: 1934'te uygulanmaya başlanan Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı ile temel tüketim mallarının yurt içinde üretilmesi, dışa bağımlılığın azaltılması ve devlet öncülüğünde fabrikalar kurulması amaçlanmıştır. Bu politika aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisinin ekonomik uygulamasına örnektir?

Çözüm: Devletçilik ilkesi, özel girişimin yetersiz kaldığı alanlarda devletin ekonomik kalkınmaya öncülük etmesini öngörür. Sanayi planı ve devlet fabrikaları bu yaklaşımın uygulamasıdır.

Seçenek analizi

- A) "Halkçılık" doğru değildir. Diğer ilkeler ekonomik planın temel mekanizmasını açıklamaz.
 B) Doğru seçenektir. Devletçilik ilkesi, özel girişimin yetersiz kaldığı alanlarda devletin ekonomik kalkınmaya öncülük etmesini öngörür. Sanayi planı ve devlet fabrikaları bu yaklaşımın uygulamasıdır.
 C) "Cumhuriyetçilik" doğru değildir. Diğer ilkeler ekonomik planın temel mekanizmasını açıklamaz.
 D) "Laiklik" doğru değildir. Diğer ilkeler ekonomik planın temel mekanizmasını açıklamaz.
 E) "Milliyetçilik" doğru değildir. Diğer ilkeler ekonomik planın temel mekanizmasını açıklamaz.

Kritik tuzak: Millî üretim milliyetçilikle de ilişkilendirilebilir; ancak devletin planlayıcı ve yatırımcı rolü belirleyici olarak devletçiliği gösterir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.

67. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Atatürk dönemi dış politika: Türk-Yunan yakınlaşması | Orta | Hatırlama | 80 sn

Soru özeti: 1930'da Türkiye ile Dostluk, Tarafsızlık, Uzlaştırma ve Hakemlik Antlaşması imzalayarak Balkanlarda barış ortamının güçlenmesine katkı sağlayan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: 1930'da Türkiye ile Yunanistan arasında Dostluk, Tarafsızlık, Uzlaştırma ve Hakemlik Antlaşması imzalanmış; iki ülke arasındaki yakınlaşma Balkan iş birliğinin zeminini güçlendirmiştir.

Seçenek analizi

- A) "Bulgaristan" doğru değildir. Diğer devletlerle farklı tarihlerde farklı antlaşmalar yapılmıştır.
 B) "İtalya" doğru değildir. Diğer devletlerle farklı tarihlerde farklı antlaşmalar yapılmıştır.
 C) Doğru seçenektir. 1930'da Türkiye ile Yunanistan arasında Dostluk, Tarafsızlık, Uzlaştırma ve Hakemlik Antlaşması imzalanmış; iki ülke arasındaki yakınlaşma Balkan iş birliğinin zeminini güçlendirmiştir.
 D) "Sovyetler Birliği" doğru değildir. Diğer devletlerle farklı tarihlerde farklı antlaşmalar yapılmıştır.
 E) "İran" doğru değildir. Diğer devletlerle farklı tarihlerde farklı antlaşmalar yapılmıştır.

Kritik tuzak: Millî Mücadele'deki çatışma geçmişi, 1930'ların barışçı yakınlaşmasıyla karıştırılmamalıdır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.

68. SORU | DOĞRU CEVAP: E

Atatürk ilkeleri: inkılapçılık | Zor | Değerlendirme | 108 sn

Soru özeti: Bir kurum, Cumhuriyet döneminde kazanılan çağdaşlaşma adımlarını korurken toplumun yeni ihtiyaçlarını bilimsel verilerle izlemekte ve mevcut uygulamaları çağın gereklerine göre sürekli geliştirmektedir. Bu yaklaşım aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisini en doğrudan yansıtır?

Çözüm: İnkılapçılık, yapılan yenilikleri korumakla yetinmeyip değişen koşullara göre akılcı ve bilimsel gelişmeyi sürdürmeyi ifade eder. Senaryoda koruma ile sürekli yenileme birlikte vurgulanmıştır.

Seçenek analizi

- A) "Halkçılık" doğru değildir. Diğer ilkeler senaryodaki süreklilik gösteren yenileşme boyutunu doğrudan açıklamaz.
 B) "Devletçilik" doğru değildir. Diğer ilkeler senaryodaki süreklilik gösteren yenileşme boyutunu doğrudan açıklamaz.
 C) "Cumhuriyetçilik" doğru değildir. Diğer ilkeler senaryodaki süreklilik gösteren yenileşme boyutunu doğrudan açıklamaz.
 D) "Milliyetçilik" doğru değildir. Diğer ilkeler senaryodaki süreklilik gösteren yenileşme boyutunu doğrudan açıklamaz.
 E) Doğru seçenektir. İnkılapçılık, yapılan yenilikleri korumakla yetinmeyip değişen koşullara göre akılcı ve bilimsel gelişmeyi sürdürmeyi ifade eder. Senaryoda koruma ile sürekli yenileme birlikte vurgulanmıştır.

Kritik tuzak: Sürekli gelişim, yalnızca "yenilik yapmak" değildir; Cumhuriyet kazanımlarını çağın gerekleriyle ilerletme anlayışıdır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük soru yaklaşımı; yerleşik tarih bilgisi. Soru ve bağlam özgündür.

EĞİTİM BİLİMLERİ

SORULAR 69-80 | 12 SORU

69. SORU | DOĞRU CEVAP: E

Bağlaşımcılık: etki yasası | Kolay | Kavrama | 70 sn

Soru özeti: Bir öğrenci doğru çözdüğü her problemten sonra başarı duygusu yaşadıkça benzer problemlere yönelme eğilimi artmaktadır. Thorndike'in bağlaşımcı öğrenme kuramına göre bu durum aşağıdaki yasalardan hangisiyle açıklanır?

Çözüm: Etki yasasına göre doyum sağlayan sonuçlarla izlenen tepki-durum bağları güçlenir; rahatsızlık veren sonuçlarla izlenenler zayıflar. Başarı duygusu çözme davranışını güçlendirmiştir.

Seçenek analizi

- A) "Hazırlanululuk yasası" doğru değildir. Diğer kavramlar sonuçların davranış üzerindeki güçlendirici etkisini açıklamaz.
 B) "Tekrar yasası" doğru değildir. Diğer kavramlar sonuçların davranış üzerindeki güçlendirici etkisini açıklamaz.
 C) "Yakınlık ilkesi" doğru değildir. Diğer kavramlar sonuçların davranış üzerindeki güçlendirici etkisini açıklamaz.
 D) "Genelleme ilkesi" doğru değildir. Diğer kavramlar sonuçların davranış üzerindeki güçlendirici etkisini açıklamaz.
 E) Doğru seçenektir. Etki yasasına göre doyum sağlayan sonuçlarla izlenen tepki-durum bağları güçlenir; rahatsızlık veren sonuçlarla izlenenler zayıflar. Başarı duygusu çözme davranışını güçlendirmiştir.

Kritik tuzak: Soruda öğrencinin göreve hazır olup olmadığı değil, davranışın sonucunun bağı güçlendirmesi vurgulanmaktadır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.

70. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Edimsel koşullanma: biçimlendirme | Orta | Uygulama | 84 sn

Soru özeti: Öğretmen, sınıf önünde sunum yapmaktan çekinen öğrenciyi önce küçük grupta bir cümle söylemesi, sonra iki dakikalık grup sunumu yapması ve en sonunda sınıfa sunması için her aşamada pekiştirmektedir. Bu uygulama aşağıdaki kavramlardan hangisidir?

Çözüm: Biçimlendirme, hedef davranışa giderek yaklaşan küçük davranış basamaklarının sırayla pekiştirilmesidir. Öğrencinin sunum davranışı aşamalı biçimde geliştirilmiştir.

Seçenek analizi

- A) "Sönme" doğru değildir. Diğer seçenekler davranışın aşamalı kazanılmasını açıklamaz.
 B) "Ceza" doğru değildir. Diğer seçenekler davranışın aşamalı kazanılmasını açıklamaz.
 C) Doğru seçenektir. Biçimlendirme, hedef davranışa giderek yaklaşan küçük davranış basamaklarının sırayla pekiştirilmesidir. Öğrencinin sunum davranışı aşamalı biçimde geliştirilmiştir.
 D) "Tepki genellemesi" doğru değildir. Diğer seçenekler davranışın aşamalı kazanılmasını açıklamaz.
 E) "Olumsuz transfer" doğru değildir. Diğer seçenekler davranışın aşamalı kazanılmasını açıklamaz.

Kritik tuzak: Her aşamanın pekiştirilmesi yalnızca "pekiştirme" değildir; hedefe yaklaşan ardışık basamaklar biçimlendirmeyi gösterir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.

71. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Kolb yaşıntısal öğrenme döngüsü | Zor | Analiz | 116 sn

Soru özeti: Bir öğretmen öğrencilerin önce basit bir köprü modeli kurmasını, modelin neden çöktüğünü gözlemleyip tartışmasını, dayanıklılığa ilişkin bir ilke oluşturmalarını ve ardından yeni bir modelde bu ilkeyi sınamasını istemiştir. Bu süreç aşağıdaki öğrenme yaklaşımlarından hangisine en uygundur?

Çözüm: Kolb döngüsünde somut yaşantı, yansıtıcı gözlem, soyut kavramsallaştırma ve aktif deneme birbirini izler. Senaryoda model kurma, gözlem-tartışma, ilke çıkarma ve yeni modelde sinama bu dört aşamayı karşılar.

Seçenek analizi

- A) "Tam öğrenme modeli" doğru değildir. Diğer yaklaşımlar bu dört aşamalı döngüyü açıklamaz.
 B) Doğru seçenektir. Kolb döngüsünde somut yaşantı, yansıtıcı gözlem, soyut kavramsallaştırma ve aktif deneme birbirini izler. Senaryoda model kurma, gözlem-tartışma, ilke çıkarma ve yeni modelde sinama bu dört aşamayı karşılar.
 C) "Programlı öğretim" doğru değildir. Diğer yaklaşımlar bu dört aşamalı döngüyü açıklamaz.
 D) "Sunuş yoluyla öğretim" doğru değildir. Diğer yaklaşımlar bu dört aşamalı döngüyü açıklamaz.
 E) "Uсталık öğrenmesi" doğru değildir. Diğer yaklaşımlar bu dört aşamalı döngüyü açıklamaz.

Kritik tuzak: Uygulamalı etkinlik tek başına yaşıntısal öğrenme değildir; deneyimden yansıtma ve kavramsallaştırmaya, oradan yeni denemeye geçiş gerekir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.

72. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Öğretim yöntemi: örnek olay | Kolay | Uygulama | 84 sn

Soru özeti: Bir okul müdürü adaylarına, veliler arasında yaşanan gerçekçi bir çatışmayı ayrıntılarıyla içeren yazılı bir durum sunmuş; tarafların beklentilerini belirlemelerini, olası kararları tartışmalarını ve gerekçeli çözüm geliştirmelerini istemiştir. Bu etkinlikte kullanılan temel öğretim yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Örnek olay yöntemi, gerçek ya da gerçeğe yakın bir durumun incelenmesi, farklı boyutlarının analiz edilmesi ve çözüm seçeneklerinin tartışılmasıdır.

Seçenek analizi

- A) "Düz anlatım" doğru değildir. Diğer yöntemler olayın çok yönlü incelenmesi ve karar geliştirme yapısını karşılamaz.
- B) "Gösterip yaptırma" doğru değildir. Diğer yöntemler olayın çok yönlü incelenmesi ve karar geliştirme yapısını karşılamaz.
- C) Doğru seçenektir. Örnek olay yöntemi, gerçek ya da gerçeğe yakın bir durumun incelenmesi, farklı boyutlarının analiz edilmesi ve çözüm seçeneklerinin tartışılmasıdır.
- D) "Bireysel programlı öğretim" doğru değildir. Diğer yöntemler olayın çok yönlü incelenmesi ve karar geliştirme yapısını karşılamaz.
- E) "Soru-cevap yöntemi" doğru değildir. Diğer yöntemler olayın çok yönlü incelenmesi ve karar geliştirme yapısını karşılamaz.

Kritik tuzak: Etkinlikte soru sorulması soru-cevap yöntemini düşündürebilir; ancak merkeze alınan unsur bütünlüklü bir olayın analizidir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.

73. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Öğretim tekniği: akvaryum | Orta | Kavrama | 76 sn

Soru özeti: Bir tartışmada iç çemberdeki küçük grup konu üzerinde konuşurken dış çemberdekiler tartışma sürecini gözlemlemekte; daha sonra bazı öğrenciler yer değiştirerek tartışmaya katılmaktadır. Bu teknik aşağıdakilerden hangisidir?

Çözüm: Akvaryum tekniğinde iç çember tartışır, dış çember gözlemler; katılımcılar belirlenen kurallarla çemberler arasında yer değiştirebilir.

Seçenek analizi

- A) "Vızıltı 22" doğru değildir. Diğer tekniklerin grup yapısı ve işleyişi farklıdır.
- B) "İstasyon" doğru değildir. Diğer tekniklerin grup yapısı ve işleyişi farklıdır.
- C) "Kartopu" doğru değildir. Diğer tekniklerin grup yapısı ve işleyişi farklıdır.
- D) Doğru seçenektir. Akvaryum tekniğinde iç çember tartışır, dış çember gözlemler; katılımcılar belirlenen kurallarla çemberler arasında yer değiştirebilir.
- E) "Beyin fırtınası" doğru değildir. Diğer tekniklerin grup yapısı ve işleyişi farklıdır.

Kritik tuzak: Çember düzeni tek başına yeterli değildir; iç grubun tartışması ve dış grubun gözlemci rolü ayırt edicidir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.

74. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Program geliştirme: Taba modeli | Orta | Analiz | 96 sn

Soru özeti: Bir program geliştirme çalışmasında öğretmenler öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemiş, amaçları oluşturmuş, içerik ve öğrenme yaşantılarını seçip düzenlemiş ve değerlendirme yollarını planlamıştır. Süreç, sınıf düzeyindeki uygulayıcıların katılımıyla aşağıdan yukarıya doğru ilerlemiştir. Bu yaklaşım aşağıdaki program geliştirme modellerinden hangisine aittir?

Çözüm: Taba modeli tümevarımcı ve aşağıdan yukarıya bir program geliştirme yaklaşımıdır. Öğretmenlerin ihtiyaç belirlemeden değerlendirmeye kadar sürece etkin katılımını vurgular.

Seçenek analizi

- A) "Tyler modeli" doğru değildir. Diğer modeller ya değerlendirme modeli niteliğindedir ya da yukarıdan aşağıya hedef temelli yapıdadır.
- B) "CIPP modeli" doğru değildir. Diğer modeller ya değerlendirme modeli niteliğindedir ya da yukarıdan aşağıya hedef temelli yapıdadır.
- C) Doğru seçenektir. Taba modeli tümevarımcı ve aşağıdan yukarıya bir program geliştirme yaklaşımıdır. Öğretmenlerin ihtiyaç belirlemeden değerlendirmeye kadar sürece etkin katılımını vurgular.
- D) "Stufflebeam modeli" doğru değildir. Diğer modeller ya değerlendirme modeli niteliğindedir ya da yukarıdan aşağıya hedef temelli yapıdadır.
- E) "Provus farklar modeli" doğru değildir. Diğer modeller ya değerlendirme modeli niteliğindedir ya da yukarıdan aşağıya hedef temelli yapıdadır.

Kritik tuzak: Hedef-içerik-yaşantı-değerlendirme sırası Tyler'ı çağrıştıracaktır; ayırt edici unsur öğretmen temelli aşağıdan yukarıya geliştirmedir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.

75. SORU | DOĞRU CEVAP: D

Ölçme ve değerlendirme: yapı geçerliği | Zor | Analiz | 112 sn

Soru özeti: Yeni geliştirilen “öğretmen öz yeterliği ölçeği”nin maddelerinin beklenen alt boyutlarda toplanıp toplanmadığı faktör analiziyle incelenmiş; ayrıca ölçek puanlarının öz yeterlikle ilişkili olduğu bilinen değişkenlerle beklenen yönde ilişki gösterdiği belirlenmiştir. Bu çalışmalar öncelikle hangi geçerlik türüne kanıt sağlar?

Çözüm: Yapı geçerliği, ölçme aracının hedeflenen kuramsal yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğine ilişkin kanıtlardır. Faktör yapısı ve ilişkili değişkenlerle beklenen ilişkiler yapı geçerliğini destekler.

Seçenek analizi

- A) “Kapsam geçerliği” doğru değildir. Diğer geçerlik türleri sorudaki faktör ve kuramsal ilişki kanıtlarını bütün olarak açıklamaz.
 B) “Görünüş geçerliği” doğru değildir. Diğer geçerlik türleri sorudaki faktör ve kuramsal ilişki kanıtlarını bütün olarak açıklamaz.
 C) “Yordama geçerliği” doğru değildir. Diğer geçerlik türleri sorudaki faktör ve kuramsal ilişki kanıtlarını bütün olarak açıklamaz.
 D) Doğru seçenektir. Yapı geçerliği, ölçme aracının hedeflenen kuramsal yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğine ilişkin kanıtlardır. Faktör yapısı ve ilişkili değişkenlerle beklenen ilişkiler yapı geçerliğini destekler.
 E) “Eş zamanlı geçerlik” doğru değildir. Diğer geçerlik türleri sorudaki faktör ve kuramsal ilişki kanıtlarını bütün olarak açıklamaz.

Kritik tuzak: Bir uzman grubunun maddeleri konu kapsamı açısından incelemesi kapsam geçerliğidir; burada kuramsal boyutlar ve ilişkiler incelenmektedir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.

76. SORU | DOĞRU CEVAP: E

Güvenirlilik: eşdeğer formlar | Orta | Uygulama | 88 sn

Soru özeti: Aynı özelliği ölçmek üzere kapsam, güçlük ve madde sayısı bakımından benzer iki test formu hazırlanmış; iki form kısa aralıkla aynı öğrenci grubuna uygulanarak puanlar arasındaki korelasyon hesaplanmıştır. Bu işlem hangi güvenirlik belirleme yöntemidir?

Çözüm: Eşdeğer formlar yönteminde aynı yapıyı ölçen iki benzer form aynı gruba uygulanır ve form puanları arasındaki ilişki incelenir.

Seçenek analizi

- A) “Test-tekrar test güvenirliği” doğru değildir. Diğer yöntemler tek formun zamana, maddelere veya puanlayıcıya göre tutarlılığını inceler.
 B) “İç tutarlılık güvenirliği” doğru değildir. Diğer yöntemler tek formun zamana, maddelere veya puanlayıcıya göre tutarlılığını inceler.
 C) “Puanlayıcılar arası güvenirlik” doğru değildir. Diğer yöntemler tek formun zamana, maddelere veya puanlayıcıya göre tutarlılığını inceler.
 D) “İki yarı güvenirliği” doğru değildir. Diğer yöntemler tek formun zamana, maddelere veya puanlayıcıya göre tutarlılığını inceler.
 E) Doğru seçenektir. Eşdeğer formlar yönteminde aynı yapıyı ölçen iki benzer form aynı gruba uygulanır ve form puanları arasındaki ilişki incelenir.

Kritik tuzak: Aynı testin iki kez uygulanması test-tekrar testtir; burada iki ayrı ama eşdeğer form kullanılmıştır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.

77. SORU | DOĞRU CEVAP: C

İstatistik: aykırı değer ve medyan | Orta | Analiz | 92 sn

Soru özeti: Bir sınıfın kitap okuma sayıları 2, 3, 3, 4, 4, 5 ve 40'tır. Öğretmen, tipik öğrenciyi temsil eden merkezi eğilim ölçüsünü seçmek istemektedir. Bu durumda aşağıdakilerden hangisini kullanması daha uygundur?

Çözüm: 40 değeri diğer gözlemlerden çok uzaktır ve aritmetik ortalamayı yukarı çeker. Medyan sıralı dağılımın ortasındaki değer olduğundan aykırı değerden daha az etkilenir ve tipik durumu daha iyi temsil eder.

Seçenek analizi

- A) “Aritmetik ortalama” doğru değildir. Diğer seçenekler ya aykırı değerden belirgin etkilenir ya da merkezi eğilim ölçüsü değildir.
 B) “Varyans” doğru değildir. Diğer seçenekler ya aykırı değerden belirgin etkilenir ya da merkezi eğilim ölçüsü değildir.
 C) Doğru seçenektir. 40 değeri diğer gözlemlerden çok uzaktır ve aritmetik ortalamayı yukarı çeker. Medyan sıralı dağılımın ortasındaki değer olduğundan aykırı değerden daha az etkilenir ve tipik durumu daha iyi temsil eder.
 D) “Standart sapma” doğru değildir. Diğer seçenekler ya aykırı değerden belirgin etkilenir ya da merkezi eğilim ölçüsü değildir.

E) "Ranj" doğru değildir. Diğer seçenekler ya aykırı değerden belirgin etkilenir ya da merkezi eğilim ölçüsü değildir.

Kritik tuzak: Soru değişkenliği değil merkezi eğilimi sorar; standart sapma, varyans ve ranj yayılma ölçüleridir.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.

78. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Rehberlik hizmetleri: oryantasyon | Kolay | Kavrama | 68 sn

Soru özeti: Okula yeni başlayan öğrencilere okulun fiziksel bölümlerinin tanıtılması, kuralların açıklanması, kulüpler ve destek hizmetleri hakkında bilgi verilmesi aşağıdaki rehberlik hizmetlerinden hangisidir?

Çözüm: Oryantasyon hizmeti, bireyin yeni girdiği okul veya çevreyi tanımasını, kuralları ve imkânları öğrenmesini ve uyum sağlamasını destekler.

Seçenek analizi

- A) "İzleme" doğru değildir. Diğer hizmetlerin amaçları yeni okulu tanıtmaya ve uyum sağlamadan farklıdır.
 B) "Sevk" doğru değildir. Diğer hizmetlerin amaçları yeni okulu tanıtmaya ve uyum sağlamadan farklıdır.
 C) Doğru seçenektir. Oryantasyon hizmeti, bireyin yeni girdiği okul veya çevreyi tanımasını, kuralları ve imkânları öğrenmesini ve uyum sağlamasını destekler.
 D) "Müşavirlik" doğru değildir. Diğer hizmetlerin amaçları yeni okulu tanıtmaya ve uyum sağlamadan farklıdır.
 E) "Yerleştirme" doğru değildir. Diğer hizmetlerin amaçları yeni okulu tanıtmaya ve uyum sağlamadan farklıdır.

Kritik tuzak: Yerleştirme bir programa, alana veya işe uygun seçim ve yönlendirmeye ilgilidir; burada yeni ortama uyum esastır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.

79. SORU | DOĞRU CEVAP: B

Eğitim denetimi: klinik denetim | Orta | Analiz | 96 sn

Soru özeti: Bir okul müdürü öğretmenle önce hedef ve gözlem ölçütlerini birlikte belirlemiş, dersi sistematik biçimde gözlemiş, verileri analiz etmiş ve son görüşmede kanıta dayalı geri bildirimle gelişim planı oluşturmuştur. Bu süreç aşağıdaki denetim yaklaşımlarından hangisine örnektir?

Çözüm: Klinik denetim ön görüşme, sınıf gözlemi, analiz ve son görüşme aşamalarından oluşan; öğretmen gelişimine ve somut sınıf verilerine dayanan iş birlikli bir süreçtir.

Seçenek analizi

- A) "Bilimsel denetim" doğru değildir. Diğer yaklaşımlar bu iş birlikli ve aşamalı sınıf gözlemi döngüsünü tam karşılamaz.
 B) Doğru seçenektir. Klinik denetim ön görüşme, sınıf gözlemi, analiz ve son görüşme aşamalarından oluşan; öğretmen gelişimine ve somut sınıf verilerine dayanan iş birlikli bir süreçtir.
 C) "Sanatsal denetim" doğru değildir. Diğer yaklaşımlar bu iş birlikli ve aşamalı sınıf gözlemi döngüsünü tam karşılamaz.
 D) "Yönetimsel denetim" doğru değildir. Diğer yaklaşımlar bu iş birlikli ve aşamalı sınıf gözlemi döngüsünü tam karşılamaz.
 E) "Uzaktan denetim" doğru değildir. Diğer yaklaşımlar bu iş birlikli ve aşamalı sınıf gözlemi döngüsünü tam karşılamaz.

Kritik tuzak: "Sistematik veri" bilimsel denetimi çağrıştırabilir; ancak ön görüşme-gözlem-son görüşme döngüsü klinik denetimin ayırt edici yapısıdır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.

80. SORU | DOĞRU CEVAP: C

Örgütsel adalet: işlemsel adalet | Zor | Değerlendirme | 112 sn

Soru özeti: Bir okulda ders programı hazırlanırken bütün öğretmenlere aynı ölçütler önceden açıklanmakta, görüş bildirme olanağı verilmekte, karar gerekçeleri paylaşılmakta ve itirazlar tutarlı bir yöntemle incelenmektedir. Öğretmenlerin bu süreci adil bulması öncelikle hangi örgütsel adalet boyutuyla ilişkilidir?

Çözüm: İşlemsel adalet, kararların hangi yöntem ve süreçlerle alındığına ilişkin adalet algısıdır. Tutarlı ölçütler, söz hakkı, gerekçe ve itiraz mekanizması bu boyutu güçlendirir.

Seçenek analizi

- A) "Dağıtımsal adalet" doğru değildir. Diğer seçenekler karar alma usulünün adilliğini doğrudan açıklamaz.
- B) "Etkileşimsel adalet" doğru değildir. Diğer seçenekler karar alma usulünün adilliğini doğrudan açıklamaz.
- C) Doğru seçenektir. İşlemsel adalet, kararların hangi yöntem ve süreçlerle alındığına ilişkin adalet algısıdır. Tutarlı ölçütler, söz hakkı, gerekçe ve itiraz mekanizması bu boyutu güçlendirir.
- D) "Düzeltilici ceza" doğru değildir. Diğer seçenekler karar alma usulünün adilliğini doğrudan açıklamaz.
- E) "Örgütsel bağlılık" doğru değildir. Diğer seçenekler karar alma usulünün adilliğini doğrudan açıklamaz.

Kritik tuzak: Sonuçların kime ne kadar verildiği dağıtımsal adalettir; soruda sonuçtan çok karar sürecinin niteliği vurgulanmaktadır.

Kaynak dayanağı: 2019-2026 resmî MEB-EKYS kitapçıklarındaki eğitim bilimleri, ölçme-değerlendirme ve eğitim yönetimi soru yaklaşımı; yerleşik kuram ve kavramlar. Soru özgündür.